Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
MACIEJ SZPUNAR
föredraget den 18 september 2025[1]

Förenade målen C-188/24 och C-190/24

WebGroup Czech Republic, a.s.,
NKL Associates s. r. o.
mot
Ministre de la Culture,
Premier ministre (C-188/24),
ytterligare deltagare i rättegången:
Osez le féminisme!,
Le mouvement du Nid,
Les effronté-E-S
och
Coyote System
mot
Ministre de l'Intérieur et des Outre-mer,
Premier ministre (C-190/24)

(begäran om förhandsavgörande från Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen, Frankrike))

”Begäran om förhandsavgörande – Elektronisk handel – Direktiv 2000/31/EG – Informationssamhällets tjänster – Det samordnade området – Straffrättsliga bestämmelser som allmänt förbjuder tillhandahållandet av pornografiskt innehåll till minderåriga – Förbud mot vidarespridning av information som har tillhandahållits av användarna”

I. Inledning

1. Genom de aktuella besluten att begära förhandsavgörande vill den hänskjutande domstolen få klarhet i de vägar som kan göra det möjligt för en medlemsstat mot vilken en av informationssamhällets tjänster riktar sig att tillämpa nationella åtgärder, som hör till denna medlemsstats rättsordning, på en leverantör av denna tjänst som är etablerad i en annan medlemsstat.

[1] Originalspråk: franska.

II. Tillämpliga bestämmelser

A. Unionsrätt

1. Direktiv 2000/31/EG

2. Artikel 1 i direktiv 2000/31/EG[2] har rubriken ”Mål och tillämpningsområde”, och i artikel 1.2 och 1.5 föreskrivs följande:

”2. Genom detta direktiv tillnärmas, i den mån det krävs för att nå det mål som avses i punkt 1, vissa nationella bestämmelse[r] om informationssamhällets tjänster som rör den inre marknaden, tjänsteleverantörers etablering, kommersiella meddelanden, avtal slutna på elektronisk väg, mellanhänders ansvar, uppförandekoder, utomrättslig lösning av tvister, möjlighet att föra talan inför domstol samt samarbete mellan medlemsstaterna.

…

5. Detta direktiv skall inte tillämpas på

a) beskattning,

b) frågor beträffande informationssamhällets tjänster som omfattas av direktiv 95/46/EG[3]och direktiv 97/66/EG[4],

c) frågor som rör avtal eller förfaranden som regleras av lagstiftning som rör karteller,

d) följande verksamhet inom informationssamhällets tjänster:

– Verksamhet som omfattar notariatfunktion eller likvärdiga yrken i den mån den har ett direkt och särskilt samband med offentlig myndighetsutövning.

– Företrädande och försvar av en klient inför domstol.

– Spelverksamhet som innebär att penning[v]ärden satsas på hasardspel, inbegripet lotterier och vadslagningar.”

3. I artikel 2 led h i direktivet, som har rubriken ”Definitioner”, föreskrivs att i detta direktiv avses med

”*det samordnade området*: de krav som har fastställts i medlemsstaternas rättssystem och som är tillämpliga på tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster eller på informationssamhällets tjänster, oberoende av om de är av allmän natur eller särskilt utformade för dem.

2 Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (EGT L 178, 2000, s. 1).

3 Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 1995, s. 31).

4 Europaparlamentets och rådets direktiv 97/66/EG av den 15 december 1997 om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet (EGT L 24, 1997, s. 1).

i) Det samordnade området gäller de krav som tjänsteleverantören måste uppfylla när det gäller

– startande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, såsom krav i fråga om behörighet, tillstånd eller anmälningar,

– utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, såsom krav i fråga om tjänsteleverantörens beteende, kvaliteten på eller innehållet i tjänster, inbegripet sådana krav som är tillämpliga på reklam och avtal, eller krav som gäller tjänsteleverantörens ansvar.

ii) Det samordnade området omfattar inte krav såsom

– krav som är tillämpliga på varor som sådana,

– krav som är tillämpliga på leverans av varor,

– krav som är tillämpliga på tjänster som inte tillhandahållits på elektronisk väg.”

4. I artikel 3 i direktivet, med rubriken ”Den inre marknaden”, föreskrivs följande:

”1. Varje medlemsstat skall se till att de av informationssamhällets tjänster som en på dess territorium etablerad tjänsteleverantör tillhandahåller överensstämmer med de nationella bestämmelser som är tillämpliga i denna medlemsstat och som omfattas av det samordnade området.

2. Medlemsstaterna får inte av skäl som omfattas av det samordnade området begränsa den fria rörligheten för de av informationssamhällets tjänster som har ursprung i en annan medlemsstat.

3. Punkterna 1 och 2 är inte tillämpliga på de områden som anges i bilagan.

4. Medlemsstaterna får vidta åtgärder för undantag från punkt 2 när det gäller någon av informationssamhällets tjänster om följande villkor uppfylls:

a) Åtgärderna skall

i) vara nödvändiga av någon av följande anledningar:

– den allmänna ordningen, i synnerhet förebyggande, utredning, upptäckt och åtal av brott, inbegripet skydd av minderåriga och bekämpning av hets mot personer på grund av ras, kön, religion eller nationalitet samt kränkningar av enskilda personers mänskliga värdighet,

…

ii) vidtas med avseende på någon av informationssamhällets tjänster som är till förfång för de mål som avses i punkt i eller utgör en allvarlig risk för att dessa mål inte uppnås,

iii) vara proportionerliga i förhållande till dessa mål.

b) Innan ifrågavarande åtgärder vidtas och utan det påverkar domstolsförfaranden, inbegripet förberedande förhandlingar och åtgärder som vidtas inom ramen för en brottsutredning, skall medlemsstaten

– ha uppmanat den medlemsstat som avses i punkt 1 att vidta åtgärder, varpå denna senare medlemsstat inte vidtagit några åtgärder eller endast vidtagit otillräckliga åtgärder,

– ha anmält till kommissionen och till den medlemsstat som avses i punkt 1 sin avsikt att vidta sådana åtgärder.

5. Medlemsstaterna kan i brådskande fall göra undantag från de villkor som anges i punkt 4 b. I sådana fall skall åtgärderna snarast möjligt anmälas till kommissionen och till den medlemsstat som avses i punkt 1 med uppgift om varför medlemsstaten bedömer fallet vara brådskande.

…”

5. Artiklarna 12–14 i samma direktiv, vilka hör till avsnitt 4 med rubriken ”Tjänsteleverera nde mellanhänders ansvar” i kapitel II som har rubriken ”Principer”, avser en leverantör av informationssamhällets tjänster som bedriver verksamhet som avser enbart vidarebefordran (”*mere conduit*”), cachning eller värdtjänster. I dessa bestämmelser fastställs även villkoren för att sådana tjänsteleverantörer ska undantas från ansvar för information som härrör från användarna av deras tjänster.

6. I synnerhet föreskrivs följande i artikel 14 i direktiv 2000/31, som har rubriken ”Värdtjänster”:

”1. Medlemsstaterna skall se till att en tjänsteleverantör som levererar någon av informationssamhällets tjänster bestående av lagring av information som tillhandahållits av tjänstemottagaren inte skall vara ansvarig för information som lagrats på begäran av en tjänstemottagare av tjänsten, under förutsättning att

a) tjänsteleverantören inte hade kännedom om förekomsten av olaglig verksamhet eller olaglig information och, beträffande skadeståndsanspråk, inte var medveten om fakta eller omständigheter som gjort förekomsten av den olagliga verksamheten eller den olagliga informationen uppenbar, eller

b) tjänsteleverantören så snart han fått sådan kännedom eller blivit medveten om detta handlat utan dröjsmål för att avlägsna informationen eller göra den oåtkomlig.

2. Punkt 1 är inte tillämplig om tjänstemottagaren handlar under tjänsteleverantörens ledning eller överinseende.

3. Denna artikel skall inte påverka möjligheten för en domstol eller administrativ myndighet att i enlighet med medlemsstaternas rättssystem kräva att tjänsteleverantören upphör med eller förhindrar en överträdelse, inte heller skall den påverka medlemsstaternas möjlighet att inrätta förfaranden för att avlägsna information eller göra den oåtkomlig.”

7. I artikel 15 i direktivet, som har rubriken ”Avsaknad av allmän övervakningsskyldighet”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna får inte ålägga tjänsteleverantörerna en allmän skyldighet att, i samband med tillhandahållande av sådana tjänster som avses i artiklarna 12, 13 och 14, övervaka den information de överför eller lagrar, och inte heller någon allmän skyldighet att aktivt efterforska fakta eller omständigheter som kan tyda på olaglig verksamhet.

2. Medlemsstaterna kan fastställa skyldigheter för leverantörer av informationssamhällets tjänster att omedelbart informera de behöriga myndigheterna om påstådda olagliga verksamheter som utförts eller olaglig information som tillhandahållits av mottagarna av deras tjänster eller att till behöriga myndigheter på deras begäran lämna information som gör det möjligt att identifiera de mottagare av deras tjänster med vilka de ingått lagringsavtal.”

2. Direktiv 2010/13/EU

8. I artikel 28b i direktiv 2010/13/EU[5] föreskrivs följande:

”1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 12–15 i [direktiv 2000/31] ska medlemsstaterna säkerställa att leverantörer av videodelningsplattformar inom deras jurisdiktion vidtar lämpliga åtgärder för att skydda

a) minderåriga från program, användargenererade videor och audiovisuella kommersiella meddelanden som kan skada deras fysiska, mentala eller moraliska utveckling i enlighet med artikel 6a.1,

…

3. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 ska de lämpliga åtgärderna fastställas mot bakgrund av det berörda innehållets art, den skada som det kan orsaka, egenskaperna hos den kategori av personer som ska skyddas samt de rättigheter och legitima intressen som berörs, inklusive rättigheterna och de legitima intressena för leverantörerna av videodelningsplattformar och de användare som skapat eller laddat upp innehållet samt allmänintresset.

Medlemsstaterna ska säkerställa att alla leverantörer av videodelningsplattformar som lyder under deras jurisdiktion tillämpar sådana åtgärder. Åtgärderna ska vara praktiskt genomförbara och proportionella med beaktande av videodelningsplattformstjänstens storlek och den tillhandahållna tjänstens art. Åtgärderna får inte ge upphov till förhandskontroll eller uppladdningsfiltrering av innehållet som inte står i överensstämmelse med artikel 15 i [direktiv 2000/31]. För det skydd av minderåriga som föreskrivs i punkt 1 a i den här artikeln ska det skadligaste innehållet omfattas av de striktaste åtgärderna för åtkomstkontroll.

Dessa åtgärder ska, beroende på vad som är lämpligt, bestå i att

a) i villkoren för videodelningsplattformstjänsterna inkludera och tillämpa de krav som avses i punkt 1,

[5] Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 2010, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 (EUT L 303, 2018, s. 69).

…

f) upprätta och driva ålderskontrollsystem för användare av videodelningsplattformar med avseende på innehåll som kan skada minderårigas fysiska, mentala eller moraliska utveckling,

…

h) se till att det finns föräldrakontrollsystem som kontrolleras av slutanvändaren med avseende på innehåll som kan skada minderårigas fysiska, mentala eller moraliska utveckling,

i) upprätta och driva transparenta, lättanvända och ändamålsenliga förfaranden för att handlägga och lösa klagomål som användare framför till videodelningsplattformens leverantör med avseende på genomförandet av de åtgärder som avses i leden d–h,

…

4. För genomförandet av de åtgärder som avses i punkterna 1 och 3 i den här artikeln ska medlemsstaterna uppmanas att använda samreglering enligt artikel 4a.1.

5. Medlemsstaterna ska införa de mekanismer som är nödvändiga för att bedöma om de åtgärder som avses i punkt 3 och som vidtas av leverantörer av videodelningsplattformar är lämpliga. Medlemsstaterna ska anförtro bedömningen av dessa åtgärder åt de nationella tillsynsmyndigheterna eller tillsynsorganen.

6. Medlemsstaterna får ålägga leverantörer av videodelningsplattformar åtgärder som är mer detaljerade eller striktare än de åtgärder som avses i punkt 3 i denna artikel. Vid antagandet av sådana åtgärder ska medlemsstaterna uppfylla de krav som fastställts i tillämplig unionsrätt, exempelvis kraven i artiklarna 12–15 i [direktiv 2000/31] eller artikel 25 i direktiv 2011/93/EU[6].

…”

B. Fransk rätt

1. Mål C-188/24

9. I artikel 227-24 i Code pénal (strafflagen) föreskrivs följande:

”Den som framställer, sänder och sprider, oavsett på vilket sätt det görs och oavsett medium, innehåll av våldsam karaktär som uppviglar till terrorism, av pornografisk karaktär, inbegripet pornografiska bilder med ett eller flera djur inblandade, eller av ett slag som kan allvarligt kränka människans värdighet eller uppmuntra minderåriga att ägna sig åt spel som utsätter dem för fysisk fara, eller saluför sådant innehåll, döms till fängelse i tre år och böter på 75 000 euro, när innehållet kan komma att ses eller uppfattas av minderåriga.

6 Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF (EUT L 335, 2011, s. 1, och rättelse i EUT L 18, 2012, s. 7).

Om de brottsliga gärningar som avses i denna artikel sprids till allmänheten via skriven press eller audiovisuella massmedier eller via internet, är de särskilda bestämmelserna i de lagar som reglerar dessa frågor tillämpliga när det gäller att fastställa de ansvariga personerna.

De brott som avses i denna artikel föreligger även om en minderårig har fått åtkomst till sådant innehåll som anges i första stycket enbart genom att uppge sig vara minst 18 år gammal.”

10. I artikel 23 i loi nº 2020-936, du 30 juillet 2020, visant à protéger les victimes de violences conjugales [7] (lag nr 2020-936 av den 30 juli 2020 om skydd av offer för våld i nära relationer) (nedan kallad lagen av den 30 juli 2020) föreskrivs följande [8]:

”Om ordföranden för Autorité de régulation de la communication audiovisuelle et numérique [(tillsynsmyndigheten för audiovisuell och digital kommunikation)] (Arcom) konstaterar att en person vars verksamhet består i att ge ut en allmänt tillgänglig kommunikationstjänst på internet ger minderåriga åtkomst till pornografiskt innehåll i strid med artikel 227-24 i strafflagen, kan ordföranden förelägga denna person att … vidta alla åtgärder för att förhindra att minderåriga får tillgång till det ifrågasatta innehållet …

Vid utgången [av en tidsfrist på 15 dagar] kan [Arcoms] ordförande, om föreläggandet inte har följts … och om innehållet fortfarande är tillgängligt för minderåriga, väcka talan vid ordföranden för Tribunal judiciaire de Paris [(Förstainstansdomstolen i Paris)] och yrka [att åtkomst inte längre ska ges till den tjänsten och att hänvisningarna till den i en sökmotor eller en katalog ska upphöra]”.

11. Tillämpningsvillkoren för artikel 23 i den lagen har preciserats i décret nº 2021-1306, du 7 octobre 2021, relatif aux modalités de mise en œuvre des mesures visant à protéger les mineurs contre l’accès à des sites diffusant un contenu pornographique [9] (dekret nr 2021-1306 av den 7 oktober 2021 om närmare bestämmelser om genomförandet av åtgärder för att skydda minderåriga mot åtkomst till webbplatser som sprider pornografiskt innehåll (nedan kallat dekretet av den 7 oktober 2021). Det framgår av lydelsen i artikel 3 i dekretet att ”[v]id bedömningen … av huruvida den person vars verksamhet består i att ge ut en allmänt tillgänglig kommunikationstjänst på internet ger minderåriga åtkomst till pornografiskt innehåll …, ska ordföranden för Conseil supérieur de l’audiovisuel (Tillsynsmyndigheten för audiovisuella frågor) ta hänsyn till tillförlitligheten i den tekniska metod som denna person har inrättat för att se till att de användare som vill få tillgång till denna tjänst är myndiga”.

2. Mål C-190/24

12. I artikel L. 130-11 i Code de la route (trafiklagen) föreskrivs följande:

”I. – När det på en väg som eventuellt är öppen för allmän trafik utförs en vägkontroll som innebär att fordon stoppas och som syftar antingen till att genomföra de förfaranden som föreskrivs i artiklarna L. 234-9 eller L. 235-2 i denna lag eller i artiklarna 78-2–2 eller 78-2–4 i Code de procédure pénale (straffprocesslagen), eller till att undersöka om förare eller passagerare är eftersökta genom beslut av domstol för brott för vilka påföljden är minst tre års fängelse, eller är införda i det register som avses i artikel 230-19 i samma lag på grund av att de utgör ett hot mot

7 JORF nr 0187 av den 31 juli 2020.

8 Bestämmelsens lydelse har endast delvis återgetts i begäran om förhandsavgörande.

9 JORF nr 0235 av den 8 oktober 2021.

allmän ordning eller allmän säkerhet eller på grund av att de är föremål för ett beslut om sluten psykiatrisk tvångsvård eller har rymt från en sådan psykiatrisk sjukvårdsinrättning, kan förvaltningsmyndigheten förbjuda varje leverantör av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering att genom denna tjänst sprida vidare meddelanden eller uppgifter som lämnats av användarna av denna tjänst, när en sådan vidarespridning kan göra det möjligt för andra användare att undgå kontroll.

Förbudet mot vidarespridning enligt punkt I första stycket innebär, för varje leverantör av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering, att leverantören ska dölja, för alla de vägar eller vägsträckor som den behöriga myndigheten anger, den information och de uppgifter som denne vanligtvis sprider vidare till användarna vid tjänstens normala funktion. Förbudets giltighetstid får inte överstiga 2 timmar om vägkontrollen avser ett förfarande som föreskrivs i artiklarna L. 234-9 eller L. 235-2 i denna lag eller 12 timmar om vägkontrollen avser ett annat förfarande som avses i punkt I första stycket. De berörda vägarna eller vägsträckorna får inte sträcka sig över en radie på mer än 10 kilometer runt platsen för vägkontrollen om den är belägen utanför tätortsbebyggelse och mer än 2 kilometer runt platsen för vägkontrollen om den är belägen inom tätortsbebyggelse.

…”

13. I artikel L. 130-12 i denna lag föreskrivs att den som bryter mot förbudet mot spridning som föreskrivs i artikel L. 130-11 i lagen döms till fängelse i två år och böter på 30 000 euro.

14. I décret n° 2021-468, du 19 avril 2021, portant application de l’article L. 130-11 du code de la route [10] (dekret nr 2021-468 av den 19 april 2021 om tillämpning av artikel L. 130-11 i trafiklagen) (nedan kallat dekretet av den 19 april 2021) anges tillämpningsföreskrifterna till denna artikel. Genom artikel 1 i dekretet infördes artikel R. 130-12 i denna lag, i vilken det bland annat föreskrivs att ”[i] beslutet om förbud mot vidarespridning ska anges de vägar eller vägsträckor som berörs och fastställas datum och tidpunkt för när förbudet börjar respektive upphör att gälla” och att ”[i]nformation om förbudet mot vidarespridning, med undantag för information om skälen till den aktuella vägkontrollen, ska lämnas till leverantörerna av den elektroniska kör- och navigeringstjänsten genom ett informationssystem …”.

III. Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

A. Mål C-188/24

15. Sökandena i det nationella målet, bolagen Webgroup Czech Republic och NKL Associates s.r.o., med huvudkontor i Prag (Tjeckien), driver webbplatser med pornografiskt innehåll. Arcoms ordförande riktade ett föreläggande till bolagen enligt artikel 227-24 i strafflagen och artikel 22 i lagen av den 30 juli 2020 [11].

16. Enligt artikel 227-24 i strafflagen är det förbjudet för personer att sprida innehåll av pornografisk karaktär som kan ses av minderåriga. I artikel 22 lagen av den 30 juli 2020 preciseras att en sådan överträdelse föreligger ”även om en minderårig har fått åtkomst till [det

[10] JORF nr 0093 av den 20 april 2021.

[11] Dessa upplysningar är hämtade från förslaget till avgörande av föredragande vid Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen) i de nationella målen, vilket finns tillgängligt på nämnda domstols webbplats: https://www.conseil-etat.fr/fr/arianeweb/CRP/conclusion/2024–03–06/453763?download_pdf.

aktuella] innehåll[et] enbart genom att uppge sig vara minst 18 år”. Vidare har artikel 23 i nämnda lag – i fråga om vilken tillämpningsvillkoren har preciserats i dekretet av den 7 oktober 2021 – gett Arcoms ordförande befogenhet att rikta ett föreläggande till den person som inte iakttar detta förbud.

17. Sökandebolagen i det nationella målet har överklagat dessa förelägganden till Tribunal judiciaire de Paris (Förstainstansdomstolen i Paris, Frankrike) [12] och har samtidigt väckt talan vid Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen, Frankrike), som första och sista instans, och yrkat att bestämmelserna i dekretet av den 7 oktober 2021 ska upphävas. Till stöd för talan har de bland annat åberopat att unionsrätten har åsidosatts. Samma anmärkning har, genom en invändning, anförts mot bestämmelserna i lagen av den 30 juli 2020. De båda målen har förenats vad gäller avgörandet av nämnda domstol.

18. Sökandebolagen i det nationella målet har i sina ansökningar bland annat hävdat att målen med direktiv 2000/31 har åsidosatts genom att bestämmelserna i dekretet av den 7 oktober 2021 föreskriver generella och abstrakta åtgärder som avser en i allmänna ordalag beskriven kategori av bestämda tjänster bland informationssamhällets tjänster och som är tillämpliga på alla leverantörer av denna kategori av tjänster.

19. Med hänsyn till tvistens föremål och art, har flera föreningar tillåtits att intervenera i målet vid den nationella domstolen, bland annat ”Les effronté-E-S”, som har hävdat att talan inte kan bifallas på de grunder som sökandebolagen har anfört.

20. Mot denna bakgrund beslutade Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1) Ska straffrättsliga bestämmelser, i synnerhet generella och abstrakta bestämmelser enligt vilka vissa handlingar utgör ett brott som kan leda till åtal, anses omfattas av det ’samordnade område’ som avses i [direktiv 2000/31] när de kan tillämpas på såväl gärningar av en leverantör av informationssamhällets tjänster som gärningar av varje annan fysisk eller juridisk person, eller ska sådana straffrättsliga bestämmelser inte anses utgöra krav som är tillämpliga på åtkomst och utövande av verksamhet som gäller informationssamhällets tjänster och som omfattas av det ’samordnade området’ enligt det direktivet, eftersom direktivet enbart syftar till att harmonisera vissa rättsliga aspekter på sådana tjänster och inte att harmonisera det straffrättsliga området som sådant och eftersom det enbart uppställer krav som är tillämpliga på tjänster? Omfattar detta ’samordnade område’ närmare bestämt straffrättsliga bestämmelser som är avsedda att säkerställa skydd av minderåriga?

2) Ska skyldigheten för utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster att införa system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till det pornografiska innehåll som de tillhandahåller anses omfattas av det ’samordnade området’ enligt direktiv 2000/31, som enbart harmoniserar vissa rättsliga aspekter på ifrågavarande tjänster, medan denna skyldighet, om den avser utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, i den del som avser tjänsteleverantörens beteende, tjänstens kvalitet eller innehåll, emellertid inte rör tjänsteleverantörens etablering, kommersiella meddelanden, avtal slutna på elektronisk väg, mellanhänders ansvar, uppförandekoder, utomrättslig lösning av tvister, möjlighet att föra talan inför domstol eller samarbete mellan medlemsstaterna och således inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitel II i det direktivet?

[12] Det framgår av kommissionens skriftliga yttrande att nämnda domstol har förklarat målet vilande i avvaktan på utgången i målet vid den hänskjutande domstolen.

3) Om de föregående frågorna besvaras jakande, hur ska de krav som följer av direktiv 2000/31 förenas med de som följer av skyddet för de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen, särskilt skyddet för människans värdighet och barnets bästa, vilka garanteras i artiklarna 1 och 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna [nedan kallad stadgan] och i artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna[13], när skyddet av dessa rättigheter inte tycks kunna säkerställas på ett effektivt sätt genom att enbart vidta individuella åtgärder mot en bestämd tjänst? Finns det en allmän unionsrättslig princip som ger medlemsstaterna rätt att, i synnerhet i brådskande fall, vidta åtgärder – inbegripet generella och abstrakta åtgärder mot en viss kategori av tjänsteleverantörer – för att skydda minderåriga mot kränkningar av deras värdighet och integritet, genom att, om så krävs, med avseende på tjänsteleverantörer som omfattas av direktiv 2000/31 avvika från den princip som uppställs i direktivet om att dessa ska omfattas av ursprungsmedlemsstatens tillsyn?”

B. Mål C-190/24

21. Bolaget Coyote System, som är etablerat i Frankrike, tillhandahåller en tjänst som enligt fransk rätt kan kvalificeras som ”elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering” enligt artikel L. 130-11 i trafiklagen.

22. Denna bestämmelse gör det möjligt för den behöriga förvaltningsmyndigheten att förbjuda leverantörerna av denna typ av tjänst att, under en begränsad period och i ett begränsat geografiskt område, sprida vidare meddelanden från deras användare som kan avslöja placeringen av kontroller med alkohol- och drogtester samt vissa polisoperationer, till exempel mot personer som är eftersökta för allvarliga brott, eller på grund av att de har rymt från en psykiatrisk sjukvårdsinrättning (nedan kallat det aktuella förbudet mot vidarespridning). I dekretet av den 19 april 2021 fastställdes enhetliga villkor för utövandet av denna befogenhet.

23. Coyote System har väckt talan vid Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen) och yrkat att detta dekret ska upphävas. Till stöd för sin talan har sökandebolaget bland annat gjort gällande att målen med direktiv 2000/31 och artikel 15 i nämnda direktiv har åsidosatts. Samma anmärkning har, genom en invändning, anförts mot artikel L. 130-11 i trafiklagen.

24. Mot denna bakgrund beslutade Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1) Ska förbudet för leverantörer av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering att med hjälp av denna tjänst sprida vidare meddelanden eller uppgifter från användarna som kan göra det möjligt för andra användare att undvika vissa vägkontroller anses omfattas av ’det samordnade området’ såsom det föreskrivs i [direktiv 2000/31], trots att förbudet, även om det gäller utövandet av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, då det avser tjänsteleverantörens beteende, kvaliteten på eller innehållet i tjänster, emellertid inte rör vare sig tjänsteleverantörers etablering, kommersiella meddelanden, avtal slutna på elektronisk väg, mellanhänders ansvar, uppförandekoder, utomrättslig lösning av tvister, möjlighet att föra talan inför domstol eller samarbete mellan medlemsstaterna, och således inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i dess kapitel II?

13 Som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen).

2) Ska ett förbud mot vidarespridning, som har till syfte att bland annat undvika att personer som är eftersökta för brott, eller som utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller allmän säkerhet, kan undvika vägkontroller, anses omfattas av de krav på utövandet av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster som en medlemsstat inte får ställa på tjänsteleverantörer från en annan medlemsstat, trots att det i skäl 26 i [direktiv 2000/31] anges att direktivet inte ska hindra medlemsstaterna från att tillämpa sina nationella regler i straffrätt och straffprocessrätt för att vidta alla erforderliga utredningsåtgärder och andra åtgärder som krävs för att avslöja och åtala brottsliga gärningar?

3) Ska artikel 15 i direktiv 2000/31, som förbjuder medlemsstaterna att ålägga tjänsteleverantörerna en allmän övervakningsskyldighet utöver övervakningsskyldigheter i ett speciellt fall, tolkas på så sätt att den utgör hinder för tillämpningen av en bestämmelse som endast föreskriver att leverantörer av elektroniska kör- och navigeringstjänster genom geolokalisering får åläggas att, inom ramen för denna tjänst, tillfälligtvis inte sprida vidare vissa kategorier av meddelanden eller uppgifter utan att tjänsteleverantören tar reda på deras innehåll?”

IV. Förfarandet vid domstolen

25. Målen C-190/24 och C-188/24 har förenats vad gäller det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen En gemensam förhandling hölls den 24 mars 2025, vid vilken Webgroup och NKL Associates, Coyote System, Les effronté-E-S, den franska, den tjeckiska och den norska regeringen samt kommissionen yttrade sig muntligen.

V. Bedömning

26. Tolkningsfrågorna i förevarande mål avser bestämmelserna i direktiv 2000/31 och framför allt den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktivet och det centrala begreppet i denna mekanism, nämligen ”det samordnade området”, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktivet.

27. Innan jag går in på bedömningen av tolkningsfrågorna, vill jag först framföra några synpunkter på denna mekanism (avsnitt A). Jag kommer att komplettera dessa synpunkter med att behandla den gränsöverskridande dimensionen av målen vid den nationella domstolen, vilket – såsom jag kommer att visa – inte är utan relevans med hänsyn till föremålet för de aktuella tolkningsfrågorna (avsnitt B). Jag kommer därefter att klargöra räckvidden av dessa frågor innan jag förklarar strukturen för min bedömning (avsnitt C). Slutligen kommer jag att pröva dessa frågor (avsnitten D och E).

A. Den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31

28. För det första vill jag påpeka att artikel 3 i direktiv 2000/31 endast avser tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster och att den hänskjutande domstolen har utgått från antagandet att de tjänster som omfattas av tillämpningsområdet för de aktuella nationella bestämmelserna – vilkas giltighet har ifrågasatts – utgör sådana tjänster.

29. För det andra vill jag påpeka att den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31 – vari begreppet ”det samordnade området” är centralt – fyller en funktion endast i gränsöverskridande situationer då en leverantör av någon av informationssamhällets tjänster som är etablerad i en medlemsstat kan ställas inför en åtgärd som har vidtagits av en annan medlemsstat. [14]

30. I artikel 3.1 i direktiv 2000/31 föreskrivs att varje medlemsstat ska se till att de av informationssamhällets tjänster som en på dess territorium etablerad tjänsteleverantör tillhandahåller överensstämmer med de nationella bestämmelser som är tillämpliga i denna medlemsstat och som omfattas av det samordnade området. I artikel 3.2 i direktivet anges att medlemsstaterna får inte ”av skäl som omfattas av det samordnade området” begränsa den fria rörligheten för de av informationssamhällets tjänster som har ursprung i en annan medlemsstat I undantagsfall får en medlemsstat, enligt artikel 3.4 i direktivet, vidta åtgärder, när det gäller någon av informationssamhällets tjänster, som avviker från principen om fri rörlighet för informationssamhällets tjänster under förutsättning att flera kumulativa villkor som föreskrivs i artikel 3.4 a (materiella villkor) och artikel 3.4 b (processuella villkor) i direktivet är uppfyllda.

31. Även om formuleringen ”av skäl som omfattas av det samordnade området” i artikel 3.2 i direktiv 2000/31 kan ge upphov till tvivel vad gäller tolkningen, framgår det av rättspraxis att direktivet bygger på att principen om tillsyn i ursprungsmedlemsstaten och principen om ömsesidigt erkännande ska tillämpas. Inom ramen för det samordnade område som definieras i artikel 2 led h i direktivet regleras således informationssamhällets tjänster endast i den medlemsstat där leverantörerna av dessa tjänster är etablerade. [15]

B. Den gränsöverskridande dimensionen i målen vid den nationella domstolen

32. Förevarande mål avser bland annat tolkningen av artikel 2 led h i direktiv 2000/31, vari definieras begreppet det samordnade området. Som jag redan har påpekat [16] fyller den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktivet – vari begreppet ”det samordnade området” är centralt – en funktion endast i gränsöverskridande situationer.

33. I förevarande fall är sökandebolaget i mål C-190/24, Coyote System, etablerat i Frankrike och beslutet om hänskjutande härrör från en fransk domstol. Vid första anblicken är det således berättigat att ställa sig frågan huruvida svaren på de tolkningsfrågor som avser det samordnade området är relevanta med avseende på det motsvarande målet vid den nationella domstolen.

34. I det avseendet ska det påpekas att Coyote System inte väckte talan vid Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen) i ett förvaltningsmål som rör bolaget direkt, utan den väckte en fristående talan om upphävande på grund av maktmissbruk, i likhet med sökandebolagen i mål C-188/24. Vid förhandlingen bekräftades dessutom att Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen), inom ramen för detta förfarande, gör en abstrakt kontroll av de omtvistade bestämmelsernas lagenlighet. Coyote Systems specifika egenskaper tycks följaktligen varken begränsa de anmärkningar som detta bolag kan framföra inom ramen för sin talan vid Conseil d’État (Högsta

[14] Se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 december 2020, Star Taxi App (C-62/19, EU:C:2020:980, punkt 72), och dom av den 27 april 2023, Viagogo (C-70/22, EU:C:2023:350, punkterna 25–28).

[15] Se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 november 2023, Google Ireland m.fl. (C-376/22, EU:C:2023:835, punkt 42) (nedan kallad domen Google Ireland m.fl.), och dom av den 30 maj 2024, Airbnb Ireland och Amazon Services Europe (C-662/22 och C-667/22, EU:C:2024:432, punkt 55).

[16] Se punkt 29 och följande punkter i förevarande förslag till avgörande.

förvaltningsdomstolen) eller nämnda domstols behörighet. Av detta följer att tolkningsfrågorna i mål C-190/24 är relevanta med avseende på det motsvarande målet vid den nationella domstolen och att dessa frågor ska besvaras.

C. Inledande anmärkningar avseende tolkningsfrågorna

1. De aktuella nationella åtgärderna

35. De tolkningsfrågor som har ställts i de aktuella målen avser nationella åtgärder som Republiken Frankrike också avser att ålägga leverantörer av informationssamhällets tjänster som är etablerade i de andra medlemsstaterna.

36. I mål C-188/24 avser de aktuella åtgärderna skyldigheten för utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till det pornografiska innehåll som de tillhandahåller (nedan kallad den aktuella skyldigheten).

37. De nationella bestämmelser vilkas lagenlighet har ifrågasatts i det nationella målet ger en behörig myndighet befogenhet att förelägga en utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster att vidta alla åtgärder för att förhindra att minderåriga får tillgång till pornografiskt innehåll.[17] Den skyldighet som tolkningsfrågorna avser följer dock inte av ett sådant föreläggande, utan av de generella och abstrakta bestämmelser som föreskriver straffrättsliga påföljder för att ge en minderårig tillgång till pornografiskt innehåll enbart på grundval av uppgivandet av ålder.[18]

38. Den hänskjutande domstolen har nämligen preciserat att sökandebolagen har gjort gällande att de omtvistade bestämmelserna inte enbart föreskriver ett förfarande som gör det möjligt för en förvaltningsmyndighet att ålägga en tjänsteleverantör att upphöra med en överträdelse, utan de har även till effekt att tjänsteleverantörer som är etablerade i andra medlemsstater – med hänsyn till innehållet i den aktuella brottsliga gärningen, som har preciserats genom tillägget av bestämmelser till artikel 227-24 i strafflagen, genom artikel 22 i lagen av den 30 juli 2020 – tvingas att införa tekniska system för att blockera minderårigas tillgång till det innehåll som de sprider.[19]

39. När det gäller mål C-190/24 avser de nationella åtgärder som är i fråga ett förbud mot vidarespridning, som uppställs för leverantörer av en elektronisk kör- och navigeringstjänst mot att, såsom de vanligtvis gör vid tjänstens normala funktion, sprida vidare meddelanden och uppgifter från användarna av denna tjänst.

17 Befogenheten för en behörig myndighet att utfärda ett sådant föreläggande föreskrevs i artikel 23 i lagen av den 30 juli 2020. Det ska påpekas att denna artikel ersattes år 2024 av de nya artiklarna 10-1 och 10-2 i loi n° 2004-575 du 21 juin 2004 pour la confiance dans l'économie numérique (lag nr 2004-575 av den 21 juni 2004 om förtroende för den digitala ekonomin) (JORF nr 0143 av den 22 juni 2004) och att sistnämnda bestämmelse numera reglerar genomförandet av de undantagsförfaranden som föreskrivs i artikel 3.4 a och b eller i artikel 3.5 i direktiv 2000/31.

18 Tolkningsfrågorna avser således inte de individuella åtgärder som vidtas på grundval av generella och abstrakta bestämmelser och som uppfyller villkoren i artikel 3.4 och 3.5 i direktiv 2000/31, utan avser dessa generella och abstrakta bestämmelser i egentlig mening, vilka som sådana tillämpas på leverantörer av informationssamhällets tjänster.

19 I det avseendet gjorde kommissionen vid förhandlingen gällande att det i målet vid den nationella domstolen inte har bestritts att artikel 22 i lagen av den 30 juli 2020 är förenlig med direktiv 2000/31. Enligt kommissionen har den hänskjutande domstolen, utöver dekretet av den 7 oktober 2021, endast undersökt artikel 23 i nämnda lag vad gäller denna bestämmelses förenlighet med unionsrätten. Denna anmärkning skulle kunna tyda på att domstolens bedömning inte ska fokusera på en skyldighet som är en nödvändig följd av generella och abstrakta straffrättsliga bestämmelser, utan på det föreläggande som den behöriga myndigheten kan ålägga en utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster. Det framgår emellertid framför allt av den tredje frågan i detta mål att den hänskjutande domstolen tar sikte på denna skyldighet.

2. Tolkningsfrågorna och bedömningens struktur

40. Tolkningsfrågorna i de båda målen överlappar delvis varandra och avser gemensamma frågeställningar.

41. Den första frågan i mål C-188/24 och den andra frågan i mål C-190/24 syftar till att utröna huruvida de aktuella nationella åtgärderna omfattas av det samordnade området som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, trots att dessa åtgärder inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet.

42. Vidare syftar den andra frågan i mål C-188/24 och den första frågan i mål C-190/24 till att klargöra huruvida de aktuella nationella åtgärderna är uteslutna från det samordnade området på grund av att de utgör en nödvändig följd av generella och abstrakta bestämmelser som hör till straffrätten respektive en nödvändig åtgärd för att säkerställa effektiva vägkontroller.

43. Den tredje frågan i dessa mål aktualiserar däremot olika frågeställningar. Den tredje frågan i mål C-188/24 avser nämligen huruvida kraven i direktiv 2000/31 går att förena med de krav som följer av skyddet för de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen. Den tredje frågan i mål C-190/24 avser tolkningen av artikel 15 i direktivet och syftar till att fastställa huruvida förbudet att ålägga en allmän övervakningsskyldighet, som föreskrivs i denna bestämmelse, utgör hinder för att tillämpa det aktuella förbudet mot vidarespridning.

44. Med hänsyn till skillnaderna mellan målen C-188/24 och C-190/24 och för att underlätta läsningen av detta förslag till avgörande, kommer jag att separat undersöka varje mål och de frågor som väckts i dessa mål.

D. Mål C-188/24

45. Min bedömning av de rättsliga frågeställningar som aktualiseras i mål C-188/24 kräver att ordningsföljden på den hänskjutande domstolens frågor ändras.

46. Jag kommer därför att först bedöma frågeställningen om förhållandet mellan omfattningen av det samordnade området och den harmonisering som genom direktiv 2000/31 har skett på unionsnivå, och även kontrollera huruvida den aktuella skyldigheten utgör ett krav som i princip hör till det samordnade området (den andra frågan). Jag kommer därefter att behandla förhållandet mellan detta område och det straffrättsliga området (den första frågan). Slutligen kommer jag att undersöka huruvida den aktuella skyldigheten, om det antas att direktivet utgör hinder för att denna skyldighet åläggs tjänsteleverantörer som är etablerade i andra medlemsstater, likväl kan tillämpas på de sistnämnda med hjälp av de grundläggande rättigheterna (den tredje frågan).

1. Den andra frågan

a) Tolkningsfrågans räckvidd

47. Den andra frågan syftar till att fastställa huruvida det samordnade området, som definieras i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, omfattar den skyldighet som åligger utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till det pornografiska innehåll som de tillhandahåller, trots att denna skyldighet inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i det direktivet.

48. Jag vill inledningsvis påpeka att även om denna fråga hänvisar till kapitel II i direktiv 2000/31, regleras de områden som denna fråga avser inte bara av detta kapitel, utan även av kapitel III. Tjänsteleverantörers etablering (artikel 4), kommersiella meddelanden (artiklarna 6–8), avtal som ingås på elektronisk väg (artiklarna 9–11), regler för mellanhänders ansvar (artiklarna 12–15), uppförandekoder (artikel 16), utomrättslig lösning av tvister (artikel 17), talan inför domstol (artikel 18) och samarbete mellan medlemsstaterna (artikel 19) regleras av kapitlen II och III i direktivet, vilka omfattar artiklarna 4–15 respektive artiklarna 16–20.

49. Vad beträffar prövningen av denna fråga, ska det först klargöras huruvida det samordnade området omfattar de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktiv 2000/31 och, om så är fallet, därefter konkret undersöka huruvida den aktuella nationella åtgärden omfattas av det samordnade området.

50. För det första har den hänskjutande domstolen utgått från antagandet att denna nationella åtgärd inte avser de aspekter som har harmoniserats genom kapitlen II och III i direktiv 2000/31. Det ska konstateras att det inte råder några tvivel om detta.

51. För det andra tyder formuleringen av denna fråga på att den hänskjutande domstolen också har utgått från antagandet, med förbehåll för svaret på frågan huruvida det samordnade området är begränsat till de områden som avses i kapitlen II och III i direktiv 2000/31, att den aktuella nationella åtgärden omfattas av det samordnade området i egenskap av ett krav som avser utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster. Jag anser att så är fallet. För fullständighetens skull och eftersom flera parter har bestritt detta antagande, ska jag emellertid undersöka huruvida denna åtgärd utgör ett sådant krav.

b) Omfattningen av det samordnade området och den harmonisering som har skett genom direktiv 2000/31

52. Den franska regeringen har i sitt skriftliga yttrande gjort gällande att direktiv 2000/31 har fastställt ett samband mellan det samordnade området och det område som harmoniseras genom detta direktiv. Denna regering har hävdat att de allmänna bestämmelserna i inledningen av en sekundärrättsakt i princip ska klargöra innehållet i rättsaktens väsentliga del. Dessa allmänna bestämmelser ska således tolkas mot bakgrund av denna sekundrättsakt. Av detta följer att endast de nationella bestämmelser som har antagits för att införliva kapitlen II och III i direktivet med nationell rätt ska ”samordnas” i enlighet med artikel 3 i direktivet.

53. Det finns inget i direktiv 2000/31 som gör det möjligt att dra slutsatsen att omfattningen av det samordnade området är begränsat till de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet.

54. För det första är syftet med direktiv 2000/31, enligt artikel 1.1 i direktivet, tvärtom att bidra till att den inre marknaden fungerar väl genom att säkerställa den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster mellan medlemsstaterna. Enligt artikel 1.2 tillnärmas genom detta direktiv, i den mån det krävs för att nå detta mål, vissa nationella bestämmelser om informationssamhällets tjänster som, förutom de frågor som regleras av kapitlen II och III i direktivet, rör den inre marknaden.

55. I sistnämnda avseende ska det påpekas att logiken bakom mekanismen avseende den inre marknaden för informationssamhällets tjänster, som fastställs i artikel 3 i direktiv 2000/31, skiljer sig från logiken bakom bestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet. Denna mekanism har nämligen huvudsakligen till syfte att låta informationssamhällets tjänster i princip underkastas rättssystemet i den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad [20] medan dessa bestämmelser syftar till att harmonisera vissa specifika aspekter av elektronisk handel.

56. Vad som är än viktigare är att den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31 framför allt är av intresse då det saknas harmoniseringsbestämmelser, när en medlemsstat vill ålägga en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat nationella bestämmelser som inte motsvarar de bestämmelser som den andra medlemsstaten har antagit.

57. Som jag redan har klargjort [21] bygger denna mekanism på att principen om tillsyn i ursprungsmedlemsstaten och principen om ömsesidigt erkännande ska tillämpas, vilket innebär att informationssamhällets tjänster, inom ramen för det samordnade område som definieras i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, endast regleras i den medlemsstat där leverantörerna av dessa tjänster är etablerade. [22]

58. Det ankommer följaktligen på varje medlemsstat att, i egenskap av ursprungsmedlemsstat för informationssamhällets tjänster, reglera dessa tjänster och därmed att skydda de mål av allmänintresse som anges i artikel 3.4 a i) i direktiv 2000/31. En ursprungsmedlemsstat kan ålägga leverantörer av informationssamhällets tjänster skyldigheter för att säkerställa förverkligandet av dessa mål. Vidare ankommer det, i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande, på varje medlemsstat, i egenskap av medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig, att inte begränsa den fria rörligheten för dessa tjänster genom att föreskriva ytterligare skyldigheter inom det samordnade området och kräva att dessa ska iakttas. [23]

59. För att säkerställa den ändamålsenliga verkan av den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31 och för att möjliggöra ett fullständigt genomförande av denna, i överensstämmelse med dess syfte, [24] kan omfattningen av det samordnade området inte begränsas till de områden som reglerar av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet. [25]

20 Se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 oktober 2011, eDate Advertising m.fl. (C-509/09 och C-161/10, EU:C:2011:685, punkt 57).

21 Se punkt 31 i detta förslag till avgörande.

22 Se, för ett liknande resonemang, dom Google Ireland m.fl. (punkt 42), och dom av den 30 maj 2024, Airbnb Ireland och Amazon Services Europe (C-662/22 och C-667/22, EU:C:2024:432, punkt 55).

23 Se, för ett liknande resonemang, dom Google Ireland m.fl. (punkterna 43 och 44), och dom av den 30 maj 2024, Airbnb Ireland och Amazon Services Europe (C-662/22 och C-667/22, EU:C:2024:432, punkterna 56 och 57).

24 Se skäl 22 i direktiv 2000/31: ”… friheten att tillhandahålla tjänster och rättssäkerheten för leverantörer och mottagare av tjänster verkligen skall tryggas …”

25 Se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 oktober 2011, eDate Advertising m.fl. (C-509/09 och C-161/10, EU:C:2011:685, punkt 57). Se, även, Crabit, E., ”La directive sur le commerce électronique: le projet ’Méditerranée’”, Revue du droit de l’Union européenne, 2000, nr 4, s. 767.

60. För det andra betonar artikel 2 led h i direktiv 2000/31 den omständigheten att det samordnade området omfattar de krav som har fastställts i medlemsstaternas rättssystem och som är tillämpliga på tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster eller på informationssamhällets tjänster. Denna formulering är tillräckligt vidsträckt för att även omfatta rent nationella bestämmelser som inte har sitt ursprung i unionsrätten. Formuleringen skiljer sig dessutom från den som används i artikel 7 i direktivet, som vad beträffar icke begärda kommersiella meddelanden hänvisar till de krav som fastställs i unionsrätten. [26]

61. För det tredje anges det i skäl 21 i direktiv 2000/31 att ”[d]et samordnade områdets omfattning påverkar inte gemenskapens framtida harmonisering när det gäller informationssamhällets tjänster eller den framtida lagstiftning som antas på nationell nivå i enlighet med gemenskapslagstiftningen”. Denna precisering utgör ett indicium för att det samordnade området i detta skede omfattar även de krav som fastställs på nationell nivå och som inte har sitt ursprung i den harmoniserade unionsrätten.

62. För det fjärde föreskrivs det i artikel 3.3 i direktiv 2000/31 att den mekanism som har fastställts i denna artikel inte är tillämplig på de fall som förtecknas i bilagan till direktivet, vilka omfattas av andra unionsrättsakter eller obligationsrätten i medlemsstaterna. Om det samordnade området var begränsat till de områden som regleras av kapitlen II och III i direktivet, skulle det inte vara nödvändigt att utesluta de fall som regleras av andra unionsrättsakter än nämnda direktiv eller de fall som omfattas av obligationsrätten från tillämpningsområdet för denna mekanism. Dessa fall är nämligen inte föremål för den harmonisering som har skett genom kapitlen II och III och omfattas således inte av det samordnade området.

63. För det femte och såsom Coyote System korrekt har påpekat, bekräftas slutligen denna tolkning av domstolens praxis. För att avgöra huruvida en nationell lagstiftning omfattas av det samordnade området i den mening som avses i direktiv 2000/31, prövar domstolen endast om lagstiftningen omfattas av definitionen av detta område som har fastslagits i artikel 2 led h i direktivet. Domstolen prövar däremot inte huruvida de aktuella åtgärderna hör till ett av de områden som regleras av kapitlen II och III i direktivet. [27]

64. Det ska således anses att det samordnade området, såsom det definieras i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, omfattar de krav som avser utövandet av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster även när dessa krav inte avser de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet.

65. Det ska nu konkret undersökas huruvida den aktuella nationella åtgärden omfattas av det samordnade området i den mening som avses i direktiv 2000/31. Jag vill framhålla att denna undersökning bortser från frågan huruvida denna åtgärd är utesluten från det samordnade området på grund av att den hör till straffrätten: den frågeställningen är föremål för den första frågan i detta mål, vilken jag kommer att pröva i ett senare avsnitt i detta förslag till avgörande.

66. Mot denna bakgrund ska det göras några preciseringar av begreppet ”det samordnade området”, i den mening som avses i direktiv 2000/31.

[26] I artikel 7.1 i direktiv 2000/31 föreskrivs att ”[f]örutom de övriga krav som fastställs i gemenskapsrätten skall de medlemsstater som tillåter icke begärda kommersiella meddelanden per e-post säkerställa att sådana kommersiella meddelanden från en tjänsteleverantör som är etablerad på deras territorium är klart och otvetydigt identifierbara som sådana, så snart som mottagaren tar emot dem”.

[27] Se dom av den 19 december 2019, Airbnb Ireland (C-390/18, EU:C:2019:1112, punkt 82), dom av den 1 oktober 2020, A (Reklam för och försäljning av läkemedel online) (C-649/18, EU:C:2020:764, punkterna 87 och 88), och dom av den 30 maj 2024, Airbnb Ireland och Amazon Services Europe (C-662/22 och C-667/22, EU:C:2024:432, punkt 64).

c) De krav som hör till det samordnade området

67. I artikel 2 led h i direktiv 2000/31 definieras begreppet ”det samordnade området” som ”de krav som har fastställts i medlemsstaternas rättssystem och som är tillämpliga på tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster eller på informationssamhällets tjänster, oberoende av om de är av allmän natur eller särskilt utformade för dem”.

68. Vidare föreskrivs det i artikel 2 led h i) i direktivet att det samordnade området gäller de krav som tjänsteleverantören måste uppfylla när det gäller startande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, samt utövandet av sådan verksamhet. I denna bestämmelse anges att kraven på utövandet avser bland annat tjänsteleverantörens beteende och kvaliteten på eller innehållet i dennes tjänster.

69. Det framgår vidare av rättspraxis att de krav som hör till det samordnade området har till syfte att ange hur verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster ska bedrivas för att den ska kunna utövas på ett lagligt sätt.[28] Oavsett vilket slags ansvar som kan uppkomma om sådana skyldigheter inte iakttas (civilrättsligt, förvaltningsrättsligt, straffrättsligt et cetera), är syftet med dessa skyldigheter av avgörande betydelse. Ett krav i den mening som avses i direktiv 2000/31 måste i varje fall avse startande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster eller utövande av denna verksamhet.

70. I artikel 2 led h ii) i direktiv 2000/31 föreskrivs att det samordnade området inte omfattar krav såsom krav som är tillämpliga på varor som sådana, krav som är tillämpliga på leverans av varor, och krav som är tillämpliga på tjänster som inte tillhandahållits på elektronisk väg. Det är riktigt att det används en öppen formulering i denna bestämmelse (”såsom”) Unionslagstiftarens avsikt med dessa begränsningar av omfattningen av det samordnade området framgår dock klart av skäl 21 i direktivet. Såsom anges i nämnda skäl[29] omfattar det samordnade området endast krav beträffande online-verksamhet.

71. Det är mot bakgrund av dessa överväganden som det ska undersökas huruvida en sådan skyldighet som den som föreskrivs genom den aktuella nationella åtgärden utgör ett krav avseende utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster.

d) Skyldigheten att införa de aktuella tekniska systemen

72. För att pröva huruvida den skyldighet som åligger utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster att införa tekniska system omfattas av det samordnade området, ska det avgöras huruvida denna skyldighet avser startandet av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster eller utövandet av sådan verksamhet.

[28] Se dom av den 30 maj 2024, Airbnb Ireland och Amazon Services Europe (C-662/22 och C-667/22, EU:C:2024:432, punkt 62). Se även mitt förslag till avgörande i målen Airbnb Ireland m.fl. (C-662/22–C-667/22, EU:C:2024:18, punkterna 155 och 158).

[29] I skäl 21 i direktiv 2000/31 anges följande: ”Det samordnade områdets omfattning påverkar inte gemenskapens framtida harmonisering när det gäller informationssamhällets tjänster eller den framtida lagstiftning som antas på nationell nivå i enlighet med gemenskapslagstiftningen. Det samordnade området omfattar endast krav beträffande sådan online-verksamhet som online-information, online-reklam, online-handel och online-avtal, inte medlemsstaternas rättsliga krav beträffande varor, såsom säkerhetsnormer, märkningskrav eller produktansvar, eller medlemsstaternas krav beträffande leverans eller transport av varor, inbegripet distribution av medicinska produkter. Det samordnade området omfattar inte offentliga myndigheters utnyttjande av sin förköpsrätt vad avser vissa varor, t.ex. konstverk.”

73. EU-domstolen har redan haft tillfälle att pröva frågan huruvida en nationell lagstiftning som kräver att apotek som säljer läkemedel online låter ett frågeformulär om hälsa utgöra en del av förfarandet vid beställning omfattas av det samordnade området, i den mening som avses i direktiv 2000/31. I denna lagstiftning föreskrevs att en patients första beställning av läkemedel på ett apoteks webbplats endast kunde godkännas om ett frågeformulär om hälsa dessförinnan hade fyllts i online. [30]

74. I sin dom hänvisade EU-domstolen till artikel 2 led h i) i direktiv 2000/31, där det föreskrivs att ”det samordnade området” omfattar krav som avser utövandet av en av informationssamhällets tjänster, såsom bland annat krav som avser tjänstens innehåll, inbegripet krav avseende avtal, och besvarade denna fråga jakande. [31]

75. Domstolen slog nämligen fast att den åtgärd som var aktuell i det nationella målet reglerade villkoren för att ingå avtal om online-försäljning av läkemedel som inte är receptbelagda samt på vilket sätt apotekarens försäljnings- och rådgivningsverksamhet skulle bedrivas online. [32] Jag drar av detta slutsatsen att en nationell åtgärd som ålägger en leverantör av informationssamhällets tjänster en skyldighet att införa specifika villkor för tillgången till sin tjänst eller för användningen av denna tjänst utgör ett krav som avser tjänstens innehåll. En sådan åtgärd fastställer nämligen det sätt på vilket tjänsteleverantörens verksamhet ska utövas i den digitala miljön gentemot användarna av den aktuella tjänsten.

76. Med hänsyn till dessa klargöranden i rättspraxis ska det anses att den aktuella nationella åtgärden reglerar innehållet i den tjänst som är tillgänglig för användarna, eftersom den ålägger tjänsteleverantören att införa tekniska system som varje användare ställs inför. Denna åtgärd fastställer således det sätt på vilket tjänsteleverantören ska utöva sin verksamhet.

77. En behörig förvaltningsmyndighet kan vidare rikta ett föreläggande till en tjänsteleverantör som inte har infört lämpliga tekniska system och en underlåtenhet att följa detta föreläggande kan leda till att åtkomsten till de aktuella webbplatserna stryps och att de tas bort. En tjänsteleverantör ska således fullgöra skyldigheten att införa system för att blockera minderårigas åtkomst för att lagligen kunna utöva verksamheten som leverantör av nätbaserade kommunikationstjänster.

78. Mot bakgrund av dessa överväganden och de överväganden som har angetts i punkt 64 i detta förslag till avgörande, ska den andra frågan besvaras så, att det samordnade området, såsom det definieras i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, omfattar den skyldighet som åligger utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till pornografiskt innehåll, trots att denna skyldighet inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet.

30 Se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 oktober 2020, A (Reklam för och försäljning av läkemedel online) (C-649/18, EU:C:2020:764, punkt 86).

31 Se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 oktober 2020, A (Reklam för och försäljning av läkemedel online) (C-649/18, EU:C:2020:764, punkt 87).

32 Se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 oktober 2020, A (Reklam för och försäljning av läkemedel online) (C-649/18, EU:C:2020:764, punkt 88).

2. Den första frågan

a) Den första frågans räckvidd

79. Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida skyldigheten att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till pornografiskt innehåll är utesluten från det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, på grund av att denna skyldighet utgör en nödvändig följd av generella och abstrakta straffrättsliga bestämmelser enligt vilka vissa handlingar utgör ett brott som kan leda till åtal, vilka är tillämpliga utan åtskillnad på varje fysisk eller juridisk person.

80. Det är nödvändigt att undersöka flera avgörande omständigheter för att fastställa huruvida den aktuella skyldigheten är utesluten från det samordnade området, nämligen, för det första, den generella och abstrakta karaktären på de nationella bestämmelser som är tillämpliga utan åtskillnad på varje fysisk eller juridisk person, för det andra, bestämmelserna i direktiv 2000/31 som avgränsar ramarna för detta område och, för det tredje, den rättsliga grunden för detta direktiv. Jag kommer att komplettera övervägandena avseende dessa omständigheter med synpunkter på artikel 3.4 i nämnda direktiv.

b) De nationella bestämmelsernas generella och abstrakta karaktär

81. Den hänskjutande domstolen har uppmärksammat EU-domstolen på den omständigheten att den aktuella skyldigheten följer av generella och abstrakta bestämmelser som kan vara tillämpliga både på beteendet av en leverantör av informationssamhällets tjänster och på beteendet av varje annan fysisk eller juridisk person.

82. I artikel 2 led h i direktiv 2000/31 definieras ”det samordnade området” som de krav som är tillämpliga på tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster eller på informationssamhällets tjänster, oberoende av om de är av allmän natur eller särskilt utformade för dem. När det gäller kvalificeringen som krav, har det därför ingen betydelse att en nationell bestämmelses tillämpningsområde med avseende på person (*ratione personae*) inte är begränsat till leverantörer av informationssamhällets tjänster. Med beaktande av detta vill jag framhålla att ett krav som föreskrivs i en nationell lagstiftning endast omfattas av det samordnade området i den mån som detta krav är tillämpligt på leverantörer av informationssamhällets tjänster.

83. För fullständighetens skull vill jag påpeka att den omständigheten att spridningen av pornografiska bilder som kan ses av en minderårig var förbjuden innan tjänster på nätet fanns innebär inte att den aktuella skyldigheten är utesluten från det samordnade området. Med förbehåll för vissa undantag som föreskrivs i direktiv 2000/31, omfattas varje nationell åtgärd som avser startande av eller utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster av det samordnade området. EU-domstolen har i det avseendet redan klargjort att unionslagstiftaren inte har föreskrivit något undantag som ger medlemsstaterna rätt att bibehålla åtgärder som vidtagits före detta direktiv och som kan begränsa friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster, utan att iaktta de villkor avseende detta som föreskrivs i direktivet. [33] Sådana åtgärder omfattas således faktiskt av det samordnade området.

[33] Se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, Airbnb Ireland (C-390/18, EU:C:2019:1112, punkt 87).

84. Den omständigheten att den aktuella skyldigheten följer av bestämmelser som är tillämpliga på ”varje fysisk eller juridisk person” kan således inte utesluta denna skyldighet från det samordnade området. Jag ska nu övergå till att undersöka de omständigheter som sätter ramarna för det samordnade området.

c) Ramarna för det samordnade området

85. Ramarna för det samordnade området sätts av flera faktorer i direktiv 2000/31.

86. Det ska påpekas att omfattningen av det samordnade området är avhängigt av tillämpningsområdet för själva direktiv 2000/31 (artikel 1.5) och definieras dels positivt genom definitionen av begreppet ”det samordnade området” (artikel 2 led h i), dels negativt genom de undantag som uttryckligen föreskrivs i direktivet (artikel 2 led h ii). Tillämpningsområdet för den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktivet avgränsas slutligen genom artikel 3.3 och genom den bilaga som artikeln hänvisar till.

87. Jag ska nu undersöka dessa olika faktorer för att avgöra huruvida straffrättsliga bestämmelser är uteslutna från det samordnade området.

88. För det första anges det i artikel 1.5 i direktiv 2000/31 att direktivet inte ska tillämpas på beskattning eller på vissa specifika frågor och verksamheter. Unionslagstiftaren har således inte haft för avsikt att detta område och dessa frågor ska omfattas av direktivet eller av den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktivet. [34] I denna bestämmelse omnämns dock inte straffrätt bland de områden och frågor som är uteslutna från direktivets tillämpningsområde.

89. För det andra anges det i artikel 2 led h ii) i direktiv 2000/31 att det samordnade området inte omfattar krav såsom krav som är tillämpliga på varor som sådana, krav som är tillämpliga på leverans av varor, och krav som är tillämpliga på tjänster som inte tillhandahållits på elektronisk väg. Även om det i denna bestämmelse används en öppen formulering (”såsom”), framgår det av skäl 21 i direktivet att unionslagstiftaren avsåg att från det samordnade området utesluta krav som inte avser online-verksamhet. [35] De krav som avser online-komponenten i verksamheten som leverantör av informationssamhällets tjänster är således inte, på grundval av artikel 2 led h ii) i direktivet, uteslutna från det samordnade området endast på grund av att de har sitt ursprung i det straffrättsliga området.

90. För det tredje omnämns slutligen inte straffrätt i den förteckning över fall då den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31 inte är tillämplig, enligt artikel 3.3 i direktivet. [36] Det ska dessutom framhållas att artikel 3.3 i direktiv 2000/31, i egenskap av undantag från huvudregeln i denna artikel, ska tolkas restriktivt. [37]

[34] Det skulle i teorin visserligen kunna göras gällande att omfattningen av det samordnade området är vidare än tillämpningsområdet för direktiv 2000/31, såsom det har begränsats genom artikel 1.5 i direktivet. EU-domstolen har dock förkastat en sådan tolkning i dom av den 2 december 2010, Ker-Optika (C-108/09, EU:C:2010:725, punkterna 27 och 28) och även underförstått avfärdat denna tolkning i dom av den 27 april 2022, Airbnb Ireland (C-674/20, EU:C:2022:303, punkterna 35 och 49). Om detta direktiv inte är tillämpligt på ett område, kan den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktivet inte påverka tillämpligheten av de regler som hör till detta område i gränsöverskridande situationer.

[35] Se punkt 70 i detta förslag till avgörande.

[36] Se punkt 62 i detta förslag till avgörande.

[37] Se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 mars 2024, LEA (C-10/22, EU:C:2024:254, punkt 67).

91. Det finns följaktligen inget i bestämmelserna i direktiv 2000/31, vilka sätter ramarna för det samordnade området, som gör det möjligt att dra slutsatsen att de åtgärder som hör till en medlemsstats straffrätt är uteslutna från detta område.

d) Den rättsliga grunden för direktiv 2000/31 och straffrätten

92. Den franska regeringen har i sina skriftliga yttranden gjort gällande att direktiv 2000/31 antogs med stöd av bland annat artikel 95 EG (vars lydelse har återgetts i artikel 114 FEUF[38]), som inte avser medlemsstaternas straffrätt, vid en tidpunkt då unionslagstiftaren ännu inte hade befogenhet att anta ett direktiv som avser straffrätt eller som påverkar medlemsstaternas straffrätt. En tillämpning av artikel 3 i direktivet på straffrättsliga bestämmelser skulle enligt denna regering innebära att lagstiftningen och myndigheterna i en enda medlemsstat utpekas som den tillämpliga lagstiftningen och som de myndigheter som är behöriga att beivra brott, vilket skulle utgöra en harmonisering av straffrätten som är förbjuden enligt skäl 8 i direktivet.

93. Vidare har den franska regeringen hävdat att en alltför vidsträckt definition av det samordnade området i den mening som avses i direktiv 2000/31, som omfattar straffrätt, skulle strida mot den straffrättsliga territorialitetsprincipen. En sådan definition skulle leda dels till en harmonisering av befogenheter inom straffrätt och straffprocessrätt som saknar grund med hänsyn till det rådande rättsläget i unionsrätten, dels till en farlig brist på korrelation mellan det regelverk som är tillämpligt för att bekämpa brott, beroende på om de begås på nätet eller ej.

94. Det är riktigt att det i skäl 8 i direktiv 2000/31 preciseras att ”[s]yftet med detta direktiv är att skapa en rättslig ram för att säkerställa fri rörlighet för informationssamhällets tjänster mellan medlemsstaterna och inte att harmonisera det straffrättsliga området som sådant”.

95. Denna precisering kan emellertid inte förstås så, att de krav som är tillämpliga på informationssamhällets tjänster eller på leverantörer av sådana tjänster och som har sitt ursprung i straffrätten ska uteslutas från det samordnade området för att förhindra en harmonisering av det straffrättsliga området som sådant.

96. I artikel 1.2 i direktiv 2000/31 föreskrivs nämligen att genom detta direktiv tillnärmas vissa nationella bestämmelser om informationssamhällets tjänster som rör bland annat den inre marknaden. Denna precisering syftar på artikel 3 i direktivet. Genom den artikeln harmoniseras i huvudsak det sätt på vilket medlemsstaterna avser att nationella bestämmelser som kan begränsa den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster ska tillämpas.

97. Direktiv 2000/31 ifrågasätter inte därigenom medlemsstaternas befogenhet inom straffrätt eller straffprocessrätt. Direktivet kräver inte heller att det ska antas specifika nationella bestämmelser på området. Det ska dock göras åtskillnad mellan frågan huruvida det finns en befogenhet på nationell nivå och frågan huruvida utövandet av denna befogenhet är förenligt med unionsrätten.

98. Direktiv 2000/31 antogs med stöd av artikel 47.2 EG, artikel 55 EG och artikel 95 EG, vars lydelse återfinns i artikel 53.1 FEUF, artikel 62 FEUF respektive artikel 114 FEUF. Detta direktiv syftar enligt artikel 1.1 i direktivet till att bidra till att den inre marknaden fungerar väl genom att säkerställa den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster mellan

[38] Dom av den 27 april 2022, Airbnb Ireland (C-674/20, EU:C:2022:303, punkt 27).

medlemsstaterna.[39] För det syftet föreskrivs det i artikel 3 i direktivet att de krav inom det samordnade området som är i kraft i tjänsteleverantörens medlemsstat ska iakttas.[40] Om unionslagstiftaren hade ansett att det för att uppnå detta mål var nödvändigt att inkludera nationella bestämmelser från det straffrättsliga området i det samordnade området, kunde den ha grundat sig på artikel 114 FEUF för att göra det.

99. Enligt artikel 114.1 FEUF ska parlamentet och rådet besluta om åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera. Unionslagstiftaren kan använda denna bestämmelse som rättslig grund, särskilt när det föreligger skillnader mellan de nationella bestämmelserna och dessa skillnader kan utgöra hinder för de grundläggande friheterna eller skapa en snedvridning av konkurrensen och ha en direkt inverkan på den inre marknadens funktion.[41] Om villkoren för att använda artikel 114 FEUF som rättslig grund är uppfyllda är unionslagstiftaren inte förhindrad att hänvisa till denna rättsliga grund av den anledningen att skyddet för de allmänna intressen som avses i punkt 3 i denna artikel, däribland intresset av säkerhet, är avgörande för de val som ska göras.[42]

100. Om det ansågs att varje nationell åtgärd som omfattas av det straffrättsliga området är utesluten från det samordnade området, skulle en medlemsstat dessutom enkelt kunna kringgå den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31: det skulle räcka att medlemsstaten reglerar utövandet av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster genom att anta bestämmelser som har en straffrättslig prägel. Ett sådant tillvägagångssätt vid tolkningen av begreppet ”det samordnade området” skulle kunna äventyra målet med denna mekanism och dess ändamålsenliga verkan.

101. Vidare har jag förståelse för den franska regeringens argument om att genomförandet av den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31 för att uppnå målet med fri rörlighet för informationssamhällets tjänster kan påverka den territoriella tillämpligheten av de nationella bestämmelserna i straffrätt. Med beaktande av detta, och såsom jag just har angett, ingick faktiskt en sådan rättslig verkan inom ramen för unionslagstiftarens befogenheter. Mekanismerna på den inre marknaden, i synnerhet de som grundas på ursprungslandsprincipen, kan vidare per definition påverka de nationella bestämmelsernas territoriella räckvidd.

102. I sistnämnda hänseende kan straffrätten, såsom den franska regeringen själv har medgett, inte helt uteslutas från det samordnade området. Nämnda regering anser nämligen att lösningen i artikel 1.5 i direktiv 2006/123/EG[43] skulle kunna överföras analogt på direktiv 2000/31. En straffrättslig bestämmelse skulle således omfattas av det samordnade området som definieras i artikel 2 led h i sistnämnda direktiv, när denna bestämmelse särskilt reglerar tillträdet till eller utövandet av en verksamhet och leder till att bestämmelserna i nämnda direktiv kringgås.[44]

39 Se dom av den 30 maj 2024, Airbnb Ireland och Amazon Services Europe (C-662/22 och C-667/22, EU:C:2024:432, punkt 46).

40 Se punkt 55 i detta förslag till avgörande.

41 Se dom av den 10 februari 2009, Irland/parlamentet och rådet (C-301/06, EU:C:2009:68, punkt 63).

42 Se dom av den 3 december 2019, Republiken Tjeckien/parlamentet och rådet (C-482/17, EU:C:2019:1035, punkt 36).

43 Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 2006, s. 36).

44 Den franska regeringen har utläst detta argument av artikel 1.5 i direktiv 2006/123, som har följande lydelse: ”Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas straffrättsliga bestämmelser. Medlemsstaterna får dock inte begränsa friheten att tillhandahålla tjänster genom att tillämpa straffrättsliga bestämmelser som särskilt reglerar eller påverkar tillträdet till eller utövandet av en tjänsteverksamhet genom att kringgå bestämmelserna i detta direktiv.”

103. Det ska erinras om att direktiv 2006/123 antogs med stöd av artikel 47.2 EG och artikel 55 EG, vilka motsvarar artikel 53.1 FEUF respektive artikel 62 FEUF. Dessa bestämmelser har även nämnts bland de bestämmelser som utgör rättslig grund för direktiv 2000/31.

104. Om direktiv 2006/123 – vari det anges att detta direktiv inte påverkar straffrättsliga bestämmelser [45] eller påverkar straffrätten [46] – kan påverka den territoriella tillämpningen av straffrättsliga bestämmelser, kan det inte förhålla sig annorlunda med direktiv 2000/31, som fastställer ramarna för de nationella reglerna på detta rättsområde mer liberalt. Det sistnämnda direktivet innehåller nämligen inte någon bestämmelse som är jämförbar med artikel 1.5 i direktiv 2006/123. Vad gäller hänvisningarna till straffrätten, är det enda som dessa två direktiv har gemensamt att det i skälen i dessa direktiv anges att de inte harmoniserar detta rättsområde. [47]

105. Det resultat som dessa två direktiv syftar till att uppnå är under alla omständigheter detsamma. En medlemsstat kan inte begränsa det fria tillhandahållandet av tjänster inom den inre marknaden, såsom denna frihet har genomförts enligt de närmare bestämmelserna i det ena eller det andra direktivet, genom att tillämpa de straffrättsliga bestämmelserna i sin nationella rätt.

106. Avslutningsvis innebär den omständigheten att direktiv 2000/31 antogs med stöd av artiklar i EG-fördraget som motsvarar artikel 53.1 FEUF, artikel 62 FEUF och artikel 114 FEUF inte att de bestämmelser som hör till straffrättsliga området är uteslutna från det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktivet.

e) Genomförandet av straffrätten som ett undantag från den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster

107. Enligt logiken bakom den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31 kan en annan medlemsstat än den medlemsstat där leverantören av informationssamhällets tjänster är etablerad i princip inte tillämpa de krav som omfattas av det samordnade området på denna tjänsteleverantör. Enligt artikel 3.4 i direktivet får dock en sådan medlemsstat vidta åtgärder för undantag från principen om fri rörlighet för informationssamhällets tjänster, som anges i artikel 3.2 i direktivet, när det gäller någon av informationssamhällets tjänster, under förutsättning att åtgärderna uppfyller flera kumulativa villkor. [48]

108. Enligt artikel 3.4 a i direktiv 2000/31 ska den aktuella begränsande åtgärden vara nödvändig för att säkerställa bland annat den allmänna ordningen, i synnerhet förebyggande, utredning, upptäckt och åtal av brott, inbegripet skydd av minderåriga och bekämpning av hets mot personer på grund av ras, kön, religion eller nationalitet samt kränkningar av enskilda personers mänskliga värdighet. Åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa sådana mål av allmänintresse kan omfattas av straffrätten. Man skulle således kunna hävda att om bestämmelserna i straffrätten uteslöts från det samordnade området, skulle det inte vara nödvändigt att en medlemsstat tillåts göra undantag från artikel 3.2 i direktiv 2000/31 med hänsyn till dessa mål av allmänintresse.

45 Se artikel 1.5 i direktiv 2006/123.

46 Se skäl 12 i direktiv 2006/123.

47 Se skäl 8 i direktiv 2000/31 och skäl 12 i direktiv 2006/123, vilken klargör att sistnämnda direktiv ”inte [avser] att harmonisera eller påverka straffrätten. Medlemsstaterna bör emellertid inte kunna begränsa friheten att tillhandahålla tjänster genom att tillämpa straffrättsliga bestämmelser som särskilt påverkar tillträdet till eller utövandet av tjänsteverksamhet genom att kringgå bestämmelserna i detta direktiv.”

48 Se punkt 30 i detta förslag till avgörande.

109. I linje med detta föreskrivs det i artikel 3.4 b i direktiv 2000/31 att en medlemsstat får göra undantag från artikel 3.2 i direktivet på villkor att den inte bara uppmanar den medlemsstat i vilken den aktuella tjänsteleverantören är etablerad att vidta åtgärder, utan även anmäler till kommissionen och till denna medlemsstat sin avsikt att vidta de aktuella begränsande åtgärderna. Enligt den förstnämnda bestämmelsen är en medlemsstat som vill vidta sådana undantagsåtgärder dock skyldig att iaktta dessa skyldigheter ”utan [att] det påverkar domstolsförfaranden, inbegripet förberedande förhandlingar och åtgärder som vidtas inom ramen för en brottsutredning”. Även om denna inskjutna sats kan ge upphov till tvivel vad gäller tolkningen, är det uppenbart att den avspeglar unionslagstiftarens vilja att reglera genomförandet av straffrättsliga bestämmelser i samband med den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31.

110. I detta sammanhang har vidare den inskjutna satsen i artikel 3.4 b i direktiv 2000/31 klargjorts genom skäl 26 i direktivet, där det anges att medlemsstater får på i detta direktiv fastställda villkor tillämpa sina nationella regler i straffrätt och straffprocessrätt för att vidta alla erforderliga utredningsåtgärder och andra åtgärder som krävs för att avslöja och åtala brottsliga gärningar, ”utan att sådana åtgärder behöver anmälas till kommissionen”. Av detta följer att tillämpningen av sådana nationella regler inte behöver anmälas enligt artikel 3.4 b i direktivet, trots att denna tillämpning hindrar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster. Som alla andra åtgärder som omfattas av det samordnade området måste dock dessa nationella regler iaktta de materiella villkoren i artikel 3.4 a i direktivet. Av detta följer att nationella bestämmelser i straffrätt och straffprocessrätt inte som sådana är uteslutna från det samordnade området.

f) Slutsats i denna del

111. Av alla de skäl som jag just har angett, ska det anses att den aktuella skyldigheten inte kan vara utesluten från det samordnade området enbart på grund av att den utgör en nödvändig följd av straffrättsliga bestämmelser.

112. Jag föreslår därför att den första frågan ska besvaras så, att skyldigheten att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till pornografiskt innehåll inte kan vara utesluten från det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, enbart på grund av att denna skyldighet utgör en nödvändig följd av generella och abstrakta straffrättsliga bestämmelser enligt vilka vissa handlingar utgör ett brott som kan leda till åtal, och vilka är tillämpliga utan åtskillnad på varje fysisk eller juridisk person.

3. Den tredje frågan

a) Den tredje frågans räckvidd

113. Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida det, med hänsyn till att vidtagandet av individuella åtgärder avseende en bestämd tjänst inte gör det möjligt att säkerställa ett effektivt skydd för de grundläggande rättigheter som garanteras i artiklarna 1 och 24 i stadgan och i artikel 8 i Europakonventionen, är möjligt att avvika från den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31 för att ålägga en kategori av tjänsteleverantörer en skyldighet som följer av generella och abstrakta bestämmelser.

114. Den hänskjutande domstolen har utgått från antagandet att vidtagandet av individuella åtgärder inte kan säkerställa ett sådant skydd, med hänsyn till de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 i direktiv 2000/31. Av detta följer att den hänskjutande domstolen anser att möjligheten att vidta en åtgärd som uppfyller dessa villkor gentemot en utgivare av allmänt tillgängliga nätbaserade kommunikationstjänster inte uppfyller de krav som uppställs genom skyddet av de grundläggande rättigheterna.

115. Under dessa omständigheter vill den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida en medlemsstat mot vilken tjänster riktar sig, om det antas att direktiv 2000/31 utgör hinder för en sådan skyldighet som följer av generella och abstrakta bestämmelser som den aktuella, ändå kan ålägga tjänsteleverantörer, som är etablerade i andra medlemsstater, denna skyldighet med hjälp av de grundläggande rättigheterna.

116. Denna fråga uppkommer endast om tre villkor är uppfyllda: för det första, att den aktuella skyldigheten omfattas av det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, för det andra, att tillämpningen av denna skyldighet begränsar, i den mening som avses i artikel 3.2 i direktivet, den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster och, för det tredje, att denna skyldighet inte uppfyller villkoren i artikel 3.4 i direktivet.

117. Som framgår av min analys av de två första frågorna, utgör den aktuella skyldigheten ett krav som omfattas av det samordnade området i den mening som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31. [49]

118. Vidare är den hänskjutande domstolen väl medveten om att den aktuella skyldigheten inte uppfyller villkoren i artikel 3.4 i direktiv 2000/31. Denna skyldighet följer av generella och abstrakta bestämmelserna vilka, såsom den hänskjutande domstolen har uppgett, är tillämpliga utan åtskillnad på varje fysisk eller juridisk person. I det avseendet har EU-domstolen redan klargjort att nationella åtgärder som har en generell och abstrakt räckvidd inte kan kvalificeras som ”åtgärder som vidtas mot en bestämd tjänst bland informationssamhällets tjänster” i den mening som avses i artikel 3.4 i direktivet, [50] varigenom en medlemsstat mot vilken tjänster riktar sig kan begränsa den fria rörligheten för en sådan tjänst.

119. Innan den tredje frågan prövas, ska det därför först fastställas huruvida den aktuella skyldigheten begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster.

b) Begränsningen av den fria rörligheten för tjänster

120. Jag anser att unionslagstiftaren har klargjort att tillämpningen av en sådan skyldighet som den aktuella på en tjänsteleverantör begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster och att denna skyldighet, med förbehåll för de undantag som föreskrivs i artikel 3.4 i direktiv 2000/31, inte kan åläggas av en annan medlemsstat än den där tjänsteleverantören är etablerad.

[49] Se punkt 112 i detta förslag till avgörande.

[50] Se dom av den 30 maj 2024, Airbnb Ireland och Amazon Services Europe (C-662/22 och C-667/22, EU:C:2024:432, punkt 71).

121. Enligt artikel 6a.1 i direktiv 2010/13 ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att *audiovisuella medietjänster* som tillhandahålls av leverantörer under deras jurisdiktion och som kan skada minderårigas fysiska, mentala eller moraliska utveckling endast tillhandahålls på ett sådant sätt att minderåriga normalt inte hör eller ser dem, och exempel på sådana åtgärder är verktyg för ålderskontroll.

122. Det framgår vidare av artikel 28a.1 i direktiv 2010/13, jämförd med artikel 3.1 i direktiv 2000/31, att en leverantör av *en videodelningsplattform* lyder under den medlemsstats jurisdiktion på vars territorium leverantören är etablerad. Vidare föreskrivs det i artikel 28b.1 i direktiv 2010/13 att denna medlemsstat ska säkerställa att leverantören vidtar lämpliga åtgärder för att skydda minderåriga från användargenererade videor som kan skada deras fysiska, mentala eller moraliska utveckling. Enligt artikel 28b.3 i direktivet ska dessa åtgärder, beroende på vad som är lämpligt, bland annat bestå i att upprätta och driva ålderskontrollsystem för användare av videodelningsplattformar med avseende på dessa videor.

123. Vidare har det genom artikel 15 i förordning (EU) 2024/1083 [51] införts en mekanism som gör det möjligt för behöriga nationella tillsynsmyndigheter eller tillsynsorgan att begära att deras motsvarigheter i den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad ska vidta nödvändiga och proportionella åtgärder för att säkerställa att leverantörer av videodelningsplattformar uppfyller de skyldigheter som föreskrivs i artikel 28b.1–3 i direktiv 2010/13. Det framgår av artikel 15.1 i nämnda förordning (”utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 i direktiv 2000/31”), jämförd med skäl 45 i samma förordning, att om användningen av en sådan mekanism inte leder till en uppgörelse i godo kan friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster från en annan medlemsstat begränsas endast om villkoren i artikel 3 i direktiv 2000/31 har uppfyllts och det förfarande som anges i den artikeln har följts.

124. Oberoende av huruvida förordning 2024/1083 är tillämplig i tiden (*ratione temporis*) [52] och huruvida de nätbaserade kommunikationstjänster som avses i begäran om förhandsavgörande i mål C-190/24 även omfattar tjänster som inte avser videodelningsplattformar i den mening som avses i denna förordning, bekräftar artikel 15 i förordningen att unionslagstiftaren avsåg att erinra om den princip som följer av artikel 3 i direktiv 2000/31, enligt vilken de åtgärder som krävs för att skydda minderåriga, såsom de som avses i artikel 28b.1–3 i direktiv 2010/13, ska antas och tillämpas av den medlemsstat där den aktuella leverantören av en av informationssamhällets tjänster är etablerad, vilket gör att åtgärder på detta område som vidtas av en annan medlemsstat påverkar den förstnämnda medlemsstatens befogenhet och begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster.

125. Det ska således anses att en sådan skyldighet att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till pornografiskt innehåll som den nu aktuella principiellt begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster.

126. Jag vill precisera att detta övervägande gäller inte bara för en sådan skyldighet som följer av generella och abstrakta bestämmelser i straffrätten, utan även för ett föreläggande som en behörig myndighet kan rikta till en utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster.

[51] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning) (EUT L, 2024/1083).

[52] Det framgår av artikel 29 i förordning 2024/1083 att artikel 15 ska tillämpas från och med den 8 maj 2025.

127. För att uppfylla skyldigheten i artikel 28b.2 i direktiv 2010/13, ska leverantörerna av onlineplattformar inte bara begränsa åtkomsten till pornografiskt innehåll, utan även införa en lösning som effektivt skyddar minderåriga mot pornografiskt innehåll, vilket medför en ändring av det sätt på vilket de utövar verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster.

128. Även om artikel 23 i lagen av den 30 juli 2020 kan ge intryck av att ett föreläggande kan riktas till en tjänsteleverantör på grund av (enbart) ett pornografiskt innehåll, tyder artikel 3 i dekretet av den 7 oktober 2021 på att detta system avser det tekniska förfarande som har införts för att förvissa sig om att de användare som vill få tillgång till tjänsten är myndiga.

129. Av alla de skäl som jag just har angett, ska det anses att skyldigheten att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till pornografiskt innehåll principiellt begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster. För att ålägga en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat en sådan skyldighet, ska medlemsstaten uppfylla villkoren i artikel 3.4 i direktiv 2000/31.

130. Jag övergår nu till att bedöma den frågeställning som är central för den tredje frågan, nämligen huruvida de krav som föreskrivs i direktiv 2000/31/EG går att förena med de krav som avser skyddet för de grundläggande rättigheterna.

c) Tillämpningen av de grundläggande rättigheterna för att avvika från artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2000/31

131. Såsom kommissionen har påpekat antyder den tredje frågan att direktiv 2000/31, på grund av dess inneboende begränsningar, inte uppfyller kraven i fråga om skyddet för de grundläggande rättigheter som garanteras i artiklarna 1 och 24 i stadgan och i artikel 8 i Europakonventionen.

132. Det framgår emellertid av skäl 10 i direktiv 2000/31 att den mekanism som har införts genom artikel 3 i detta direktiv, för att garantera ett område utan några inre gränser för den elektroniska handeln, säkerställer en hög nivå av skydd för mål av allmänt intresse, i synnerhet skydd av minderåriga.

133. Som jag har påpekat [53] bygger denna mekanism på att bland annat principen om tillsyn i ursprungsmedlemsstaten ska tillämpas. Enligt denna princip ankommer det på varje medlemsstat att, i egenskap av ursprungsmedlemsstat för informationssamhällets tjänster, reglera dessa tjänster och därmed att skydda de mål av allmänintresse som anges i artikel 3.4 a i) i direktiv 2000/31. [54] Till dessa mål hör skyddet för den allmänna ordningen som, med hänsyn till lydelsen i denna bestämmelse och i skäl 10 i direktivet, omfattar skydd av minderåriga. Den kontroll som ursprungsmedlemsstaten utför ska således säkerställa ett effektivt skydd för detta mål, inte bara i ursprungsmedlemsstatens och dess medborgares intresse, utan även i andra medlemsstaters och deras medborgares intresse. [55]

[53] Se punkt 31 i detta förslag till avgörande.

[54] Se dom Google Ireland m.fl. (punkt 43), och dom av den 30 maj 2024, Airbnb Ireland och Amazon Services Europe (C-662/22 och C-667/22, EU:C:2024:432, punkt 56).

[55] I skäl 22 i direktiv 2000/31 anges att ”[t]illsyn över informationssamhällets tjänster bör ske vid verksamhetens källa för att se till att allmänintressets syften verkligen skyddas … inte bara för medborgarna i [den medlemsstat på vars territorium en tjänsteleverantör är etablerad] utan för alla medborgare i [unionen]”. Se mitt förslag till avgörande i målen Airbnb Ireland m.fl. (C-662/22–C-667/22, EU:C:2024:18, punkt 147).

134. Direktiv 2000/31 bygger även på principen om ömsesidigt erkännande, enligt vilken varje medlemsstat, i egenskap av medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig, ska se till att inte begränsa den fria rörligheten för sådana tjänster. En medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig ska således anse att den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad i lämplig omfattning säkerställer målet av allmänintresse att skydda minderåriga. När ett sådant skydd saknas, består den förstnämnda medlemsstatens enda möjlighet för att avhjälpa denna situation i att vidta åtgärder i enlighet med de krav som uppställs i artikel 3.4 i direktivet.

135. I det avseendet uppfyller direktiv 2010/13 de krav som uppställs för skydd av minderåriga. Det framgår särskilt av artikel 28b i direktivet att en medlemsstat ska säkerställa att leverantörer av videodelningsplattformar som är etablerade inom dess territorium tillämpar lämpliga åtgärder för att skydda minderåriga. Dessa åtgärder kan bestå i att införa ett ålderskontrollsystem. [56] Om ursprungsmedlemsstaten inte säkerställer den erforderliga nivån på skyddet av minderåriga, kan den medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig tillämpa de åtgärder som föreskrivs i artikel 3.4 i direktivet.

136. Det mål av allmänintresse om skydd av minderåriga som eftersträvas genom den aktuella nationella åtgärden skyddas dels i samband med genomförandet av principen om tillsyn i ursprungsmedlemsstaten, enligt de bestämmelser som för det syftet föreskrivs i direktiv 2010/13, dels genom den undantagsmekanism som de andra medlemsstaterna tillfälligtvis kan åberopa genom att iaktta de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 i direktiv 2000/31.

137. Unionslagstiftaren har således sett till att förena kraven på den inre marknaden och skyddet för de grundläggande rättigheterna. Om de mekanismer som för det syftet föreskrivs i direktiven 2000/31 och 2010/13 inte ansågs uppfylla kraven i artiklarna 1 och 24 i stadgan, skulle det innebära att giltigheten av dessa båda direktiv ifrågasätts.

138. Vad som är än viktigare är att dessa mekanismer återspeglar den konsensus som medlemsstaterna har kommit fram till vad beträffar deras ansvar för att skydda minderåriga mot skadligt innehåll i ett område utan några inre gränser för den elektroniska handeln. Om dessa mekanismer ifrågasattes, skulle det äventyra deras effektivitet och undergräva det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna.

139. Även om domstolen har erkänt att en medlemsstat kunde åberopa en grundläggande rättighet för att erhålla skydd av denna, när ingen bestämmelse i sekundärrätten möjliggjorde detta, gällde denna lösning i ett sammanhang där unionsrättsakten inte innehöll någon undantagsmekanism som gav denna medlemsstat möjlighet att säkerställa den berörda grundläggande rättigheten. [57] I direktiv 2000/31 har det fastställts en sådan mekanism i artikel 3.4 i direktivet, vilket gör att denna linje i rättspraxis inte kan överföras på förevarande mål.

140. Den tredje frågan ska följaktligen besvaras så, att den omständigheten att vidtagandet av individuella åtgärder avseende en bestämd tjänst inte kan säkerställa ett skydd för de grundläggande rättigheter som garanteras i artiklarna 1 och 24 i stadgan och i artikel 8 i Europakonventionen gör det inte möjligt att avvika från den mekanism som har fastställts i artikel 3 i direktiv 2000/31 för att tillämpa en skyldighet som följer av generella och abstrakta bestämmelser på en kategori av tjänsteleverantörer.

[56] Se punkt 122 i detta förslag till avgörande.

[57] Se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru (C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkterna 80–83 och 88).

E. Mål C-190/24

1. Den första frågan

141. Den första frågan syftar till att klargöra huruvida det samordnade området, såsom det definieras i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, omfattar ett förbud för leverantörer av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering att med hjälp av denna tjänst sprida vidare meddelanden eller uppgifter från användarna som kan göra det möjligt för andra användare att undvika vägkontroller, trots att detta förbud inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet.

142. Jag vill erinra om att, såsom framgår av mina överväganden avseende den andra frågan i mål C-188/24, det samordnade området, såsom det definieras i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, omfattar de krav som avser utövandet av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster även när dessa krav inte avser de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet. [58]

143. För att besvara denna fråga återstår det således att undersöka huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning utgör ett krav som omfattas av det samordnade området.

144. Det ska i det avseendet påpekas att det aktuella förbudet mot vidarespridning påverkar utövandet av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster. För att iaktta detta förbud är nämligen tjänsteleverantören tvungen att begränsa eller avbryta tjänstens normala funktion och följaktligen bedriva den aktuella verksamheten på ett särskilt sätt. Den omständigheten att det aktuella förbudet mot vidarespridning i förevarande fall endast tvingar tjänsteleverantören att begränsa tjänstens funktionssätt tillfälligtvis och vad beträffar en bestämd vägkontroll ändrar inte själva kärnan i den skyldighet som följer av detta förbud. Däremot kan denna omständighet vara relevant som ett led i bedömningen för att avgöra huruvida förbudet begränsar den fria rörligheten för tjänster, i den mening som avses i artikel 3.2 i direktiv 2000/31, eller huruvida det iakttar de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 i direktivet.

145. Det ska vidare erinras om att det aktuella förbudet mot vidarespridning åtföljs av en påföljd [59]: iakttagandet av förbudet utgör således en förutsättning för ett lagenligt utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster.

146. Under dessa omständigheter ska den första frågan besvaras så, att det samordnade området, såsom det definieras i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, omfattar ett förbud för leverantörer av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering att med hjälp av denna tjänst sprida vidare meddelanden eller uppgifter från användarna som kan göra det möjligt för andra användare att undvika vägkontroller, trots att detta förbud inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet.

58 Se punkt 64 i detta förslag till avgörande.

59 Se punkt 13 i detta förslag till avgörande.

2. Den andra frågan

a) Räckvidden av tolkningsfrågan och omformulering

147. Den andra frågan, såsom den har formulerats av den hänskjutande domstolen, avser i huvudsak huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning är uteslutet från det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, på grund av att förbudet krävs för att säkerställa att de vägkontroller som genomförs för att stoppa personer som är eftersökta för brott, eller som utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller allmän säkerhet, är effektiva.

148. Denna formulering tyder på att frågan syftar till att fastställa huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning omfattas av tillämpningsområdet för det samordnade området i den mening som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31.

149. Vidare hänvisar denna fråga till skäl 26 i direktiv 2000/31 (”trots att det i skäl 26 … anges att”), där det anges att ”[m]edlemsstater får … tillämpa sina nationella regler i straffrätt och straffprocessrätt för att vidta alla erforderliga utredningsåtgärder och andra åtgärder som krävs för att avslöja och åtala brottsliga gärningar …”. Denna hänvisning, vilken föregås av uttrycket ”trots att”, gör det möjligt att förstå att den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning är uteslutet från det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, på grund av att förbudet krävs för att säkerställa att de vägkontroller som genomförs för att stoppa personer som är eftersökta för brott, eller som utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller allmän säkerhet, är effektiva.

150. Jag vill påpeka att Coyote System anser att om det aktuella förbudet mot vidarespridning omfattas av det samordnade området, kan det inte utgöra en åtgärd som omfattas av detta område genom vilken en medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig kan avvika från den princip som föreskrivs i artikel 3.2 i direktiv 2000/31 och begränsa den fria rörligheten för dessa tjänster.

151. Coyote System har i det avseendet hävdat att den nationella åtgärd som uppställer det aktuella förbudet mot vidarespridning, till skillnad från vad som krävs enligt artikel 3.4 i direktiv 2000/31, inte avser någon bestämd tjänst bland informationssamhällets tjänster. Enligt bolaget utgör däremot detta förbud – för att återge lydelsen i domen Google Ireland m.fl. [60] som har citerats i beslutet om hänskjutande – en ”generell och abstrakt åtgärd som avser en i allmänna ordalag beskriven kategori av bestämda tjänster bland informationssamhällets tjänster och som utan åtskillnad är tillämplig på alla leverantörer av denna kategori av tjänster”. [61]

152. Ur denna synvinkel har den hänskjutande domstolen därför, genom sin andra fråga, bett EU-domstolen att ta ställning till frågan huruvida artikel 3 i direktiv 2000/31 utgör hinder för det förbud mot vidarespridning som Republiken Frankrike, i egenskap av medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig, avser att ålägga tjänsteleverantörer som är etablerade i andra medlemsstater.

60 Punkt 60.

61 Med hänsyn till det förslag till avgörande som föredragande vid Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen) har föredragit i de nationella målen, tycks detta även vara föredragandes ståndpunkt, enligt vilken ”[m]ål [C-190/24] avser kraven avseende utövandet av deras verksamhet som tjänsteleverantörer, som hör till en kategori av tjänster bland informationssamhällets tjänster. De omtvistade reglerna är generella och abstrakta, eftersom de inte avser en ’bestämd tjänst’.”

153. I detta sammanhang har vidare den franska regeringen, i sina skriftliga yttranden, föreslagit ett annat perspektiv för bedömningen av lagenligheten av det aktuella förbudet mot vidarespridning. Detta förbud begränsar inte den fria rörligheten för tjänster och omfattas därmed inte av de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 i direktiv 2000/31. Till stöd för sin ståndpunkt har denna regering grundat sig på artikel 14.3 i direktivet, som avser förelägganden som riktas till leverantörer av värdtjänster.

154. Ett sådant resonemang kan ha inverkan på huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning är förenligt med direktiv 2000/31. Jag föreslår därför att detta analysspår också ska prövas för att tillhandahålla den hänskjutande domstolen alla uppgifter om unionsrättens tolkning som kan vara användbara för den vid prövningen av huruvida de aktuella nationella bestämmelserna är förenliga med direktivet.

155. För det syftet föreslår jag att den andra frågan ska omformuleras och att det ska anses att den hänskjutande domstolen, genom denna fråga, vill få klarhet i huruvida artikel 3 i direktiv 2000/31 utgör hinder för ett förbud mot vidarespridning av meddelanden och uppgifter från användarna av en kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering som en medlemsstat mot vilken dessa tjänster riktar sig avser att ålägga leverantörerna av dessa tjänster som är etablerade i andra medlemsstater.

b) Bedömningens struktur

156. Den franska regeringen har i sina skriftliga yttranden uppgett att prövningen av huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning är lagenligt med hänsyn till direktiv 2000/31 ska inledas med en bedömning av frågeställningen avseende de förelägganden som avses i artikel 14.3 i direktivet, vilka inte omfattas av de krav som föreskrivs i artikel 3 i direktivet på grund av att de inte begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster.

157. Inom ramen för direktiv 2000/31 är frågan huruvida en nationell åtgärd begränsar den fria rörligheten för tjänster endast relevant om denna åtgärd utgör ett krav som omfattas av det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktivet. Det framgår nämligen av artikel 3.2 i direktivet att medlemsstaterna inte får av skäl som omfattas av det samordnade området begränsa den fria rörligheten för de av informationssamhällets tjänster som har ursprung i en annan medlemsstat.[62] En nationell åtgärd som medför en sådan begränsning, men som inte omfattas av det samordnade området, saknar således relevans mot bakgrund av artikel 3 i direktivet.

158. Med detta i åtanke ska jag, för det första, undersöka huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning, med hänsyn till de mål som det eftersträvar, är uteslutet från det samordnade området (avsnitt c), för det andra ska jag granska den franska regeringens argumentation om att detta förbud inte begränsar den fria rörligheten för tjänster (avsnitt d) och, för det tredje, ska jag kortfattat granska Coyote Systems argument om att förbudet inte kan uppfylla villkoren i artikel 3.4 i direktiv 2000/31 (avsnitt e).

[62] Se punkt 30 i detta förslag till avgörande.

c) Skyddet för den allmänna ordningen och allmän säkerhet

159. Den fråga som uppkommer är huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning är uteslutet från det samordnade området, på grund av att förbudet krävs för att säkerställa att de vägkontroller som genomförs för att stoppa personer som är eftersökta för brott, eller som utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller allmän säkerhet, är effektiva.

160. För det första, och såsom jag redan har angett,[63] kan en nationell åtgärd inte vara utesluten från det samordnade området enbart på grund av att den utgör en nödvändig följd av straffrättsliga bestämmelser. Det finns därför än mindre skäl att anse att en åtgärd som är nödvändig för att bidra till genomförandet av straffrätten eller skyddet för mål av allmänintresse, såsom allmän ordning eller allmän säkerhet, är utesluten från detta område.

161. För det andra är varken arten av det mål av allmänintresse som en medlemsstat försöker att skydda genom en nationell åtgärd eller den omständigheten att denna åtgärd är nödvändig för att nå detta mål avgörande för att åtgärden ska betecknas som ett ”krav som omfattas av det samordnade området”. För att fastställa att en nationell åtgärd utgör ett sådant krav, ska nämligen åtgärdens syfte undersökas och det ska kontrolleras huruvida åtgärden avser startande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster eller utövande av denna verksamhet.[64]

162. För det tredje har mål av allmänintresse, inom ramen för direktiv 2000/31, en särskild roll som skiljer sig från den roll som syftet med den aktuella åtgärden har. En medlemsstat kan i huvudsak stödja sig på de mål av allmänintresse som räknas upp i artikel 3.4 a i) i direktivet för att, genom en åtgärd som omfattas av det samordnade området, avvika från principen om fri rörlighet för informationssamhällets tjänster. Skyddet för den allmänna ordningen, i synnerhet förebyggande, utredning, upptäckt och åtal av brott, samt skyddet för allmän säkerhet hör till dessa mål av allmänintresse.

163. För det fjärde anges det i det avsnitt i skäl 26 i direktiv 2000/31 som den hänskjutande domstolen har uppmärksammat att medlemsstater får tillämpa sina nationella regler i straffrätt och straffprocessrätt för att vidta alla erforderliga utredningsåtgärder och andra åtgärder som krävs för att avslöja och åtala brottsliga gärningar. Det ska påpekas att det i detta skäl även klargörs att medlemsstater får utnyttja denna möjlighet på i detta direktiv fastställda villkor. Såsom jag har angett i punkt 110 i detta förslag till avgörande, föreskrivs i direktiv 2000/31 de villkor på vilka en medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig får tillämpa de åtgärder som krävs för att förhindra, utreda, avslöja och åtala brottsliga gärningar. Som alla andra åtgärder som omfattas av det samordnade området varigenom den medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig avser att begränsa den fria rörligheten för tjänster, ska de åtgärder som nämns i skäl 26 i direktiv 2000/31 iaktta åtminstone de materiella villkoren i artikel 3.4 a i direktivet. Av detta drar jag slutsatsen att de åtgärder som krävs för att avslöja och åtala brottsliga gärningar inte är uteslutna från det samordnade området.

164. En åtgärd som avser utövandet av verksamhet avseende informationssamhällets tjänster kan följaktligen inte uteslutas från det samordnade området enbart på grund av att den uppfyller mål av allmänintresse som avser skyddet för allmän ordning och allmän säkerhet.

63 Se punkt 111 i detta förslag till avgörande.

64 Se punkt 69 i detta förslag till avgörande.

165. Det ska följaktligen som en mellanliggande slutsats konstateras att det aktuella förbudet mot vidarespridning inte kan vara uteslutet från det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, på grund av att förbudet krävs för att säkerställa att de vägkontroller som genomförs för att stoppa personer som är eftersökta för brott, eller som utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller allmän säkerhet, är effektiva.

d) Förelägganden som inte begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster

1) Problembeskrivning

166. Det framgår av den bedömning som hittills har gjorts att det aktuella förbudet mot vidarespridning faktiskt omfattas av det samordnade området.

167. I princip utgör direktiv 2000/31 inte heller något hinder mot ett förbud mot vidarespridning som en medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig avser att ålägga leverantörer av dessa tjänster som är etablerade i de andra medlemsstaterna, under förutsättning att förbudet uppfyller villkoren i artikel 3.4 a och b i direktivet. Om dessa villkor är uppfyllda kan nämligen en medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig, genom att tillämpa åtgärder som omfattas av det samordnade området, begränsa den fria rörligheten för dessa tjänster.

168. Den franska regeringen har dock anfört att det aktuella förbudet mot vidarespridning inte begränsar den fria rörligheten för tjänster, vilket gör att förbudet inte omfattas av de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 i direktiv 2000/31.

169. Mer konkret anser denna regering att förbudet omfattas av artikel 14.3 i direktiv 2000/31 och begränsar inte som sådant den fria rörligheten för de av informationssamhällets tjänster som har ursprung i en annan medlemsstat, i den mening som avses i artikel 3.2 i direktivet. Förbudet skulle kunna åläggas en tjänsteleverantör oavsett i vilken medlemsstat vederbörande är etablerad, och en medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig som vill rikta ett sådant föreläggande är inte på något sätt skyldig att följa det undantagsförfarande som föreskrivs i artikel 3.4 i direktivet.

2) Bedömning

170. I artikel 14.3 i direktiv 2000/31 föreskrivs bland annat att denna artikel inte ska påverka möjligheten för en domstol eller administrativ myndighet att i enlighet med medlemsstaternas rättssystem kräva att tjänsteleverantören upphör med eller förhindrar en överträdelse.

171. Det ska inledningsvis påpekas att det föreläggande som avses i artikel 14.3 i direktiv 2000/31 kan utfärdas både av den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad och av den medlemsstat mot vilken den aktuella tjänsten riktar sig. [65]

[65] Se även mitt förslag till avgörande i målet Google Ireland m.fl. (C-376/22, EU:C:2023:467, punkterna 47 och 50), där jag erinrade om möjligheten att göra en sådan tolkning. Artikel 14.3 i direktiv 2000/31 innehåller nämligen inte alls något förbehåll avseende denna befogenhet.

172. Även om alla leverantörer av informationssamhällets tjänster enligt artikel 3.1 i direktiv 2000/31 står under tillsyn av den medlemsstat där de är etablerade, föreskrivs det i artikel 3.4 i direktivet att en annan medlemsstat får vidta åtgärder i förhållande till denna tjänsteleverantör i enlighet med de villkor som för det syftet föreskrivs i sistnämnda bestämmelse. Det ska framhållas att dessa villkor inte avser den andra medlemsstatens befogenhet, utan den åtgärd som denna medlemsstat vill ålägga den aktuella tjänsteleverantören.

173. Vidare reglerar inte direktiv 2000/31 som sådant fördelningen av behörigheter och beslutsbefogenheter för medlemsstaternas domstolar och andra myndigheter. I direktivet föreskrivs, bland annat i artikel 1.4, att det inte berör domstolars behörighet, som regleras särskilt av förordning (EU) nr 1215/2012. [66] Förvaltningsmyndigheternas territoriella behörighet fastställs vidare av offentligrättsliga bestämmelser och direktivet innefattar inte några sådana bestämmelser.

174. Efter att ha fastställt denna ram ska jag pröva den franska regeringens argument om att det aktuella förbudet mot vidarespridning, i egenskap av ett sådant föreläggande som avses i artikel 14.3 i direktiv 2000/31, inte omfattas av de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 i direktivet.

175. Det framgår av artikel 14.3 i direktiv 2000/31 att denna artikel inte ska påverka möjligheten att genom en domstol eller administrativ myndighet utfärda förelägganden för att få en överträdelse att upphöra eller för att förhindra överträdelsen. I artikel 14.1 föreskrivs endast villkoren för att en leverantör av en värdtjänst ska kunna undantas från ansvar för information som lagrats på begäran av användarna. Vid första anblicken är det således tvivelaktigt huruvida artikel 14.3 i direktivet kan få till följd att det är uteslutet att tillämpa artikel 3 i direktivet.

176. Jag anser dock att skälet till att ett föreläggande som kan höra till artikel 14.3 i direktiv 2000/31 kanske inte omfattas av villkoren i artikel 3 i direktivet inte finns i den förstnämnda bestämmelsen, utan i den sistnämnda. Det framgår nämligen av artikel 3.2 att en annan medlemsstat än den där tjänsteleverantören är etablerad inte får begränsa den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster genom åtgärder som omfattas av det samordnade området. Jag anser att ett föreläggande som avser en individualiserad överträdelse på vissa villkor inte får begränsa friheten att tillhandahålla sådana tjänster.

177. För det första föreskrivs det i artikel 18 i direktiv 2000/31 att medlemsstaterna ska se till att de möjligheter att föra talan inför domstol som är tillgängliga enligt nationell lagstiftning om informationssamhällets tjänster gör det möjligt att vidta åtgärder i syfte att avbryta den påstådda överträdelsen och hindra ytterligare skada av berörda intressen. Även om varje medlemsstat ska föreskriva en möjlighet att vidta sådana åtgärder, har ett föreläggande som syftar till att få en individualiserad överträdelse att upphöra eller förhindra en sådan överträdelse, och som riktas till en tjänsteleverantör av en annan medlemsstat än den där vederbörande är etablerad, en begränsad förmåga att begränsa den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster. Även om denna bestämmelse endast hänvisar till talan inför domstol, är frågan huruvida ett föreläggande begränsar den fria rörligheten för tjänster sett utifrån tjänstemottagarens perspektiv inte avhängig av den utfärdande myndighetens art, utan av själva kärnan och det materiella innehållet i det aktuella föreläggandet.

[66] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1).

178. För det andra bekräftas denna tolkning, såsom den franska regeringen korrekt har påpekat, även av domen Glawischnig-Piesczek.[67] I den domen ifrågasatte inte EU-domstolen att ett föreläggande som en österrikisk domstol utfärdade till en värdtjänstleverantör som var etablerad i Irland, som avsåg ett innehåll som var identiskt med eller motsvarade innehållet i information som förklarats olaglig, var förenligt med direktiv 2000/31.[68] Därigenom framhöll EU-domstolen inte att det aktuella föreläggandet var utfärdat av domstol, utan dess föremål.

179. För det tredje har unionslagstiftaren bekräftat denna tolkning i förordning (EU) 2022/2065.[69] I skäl 38 i nämnda förordning anges bland annat att förelägganden om att agera mot specifikt olagligt innehåll i princip inte begränsar den fria rörligheten för förmedlingstjänster, vilket gör att artikel 3 i direktiv 2000/31 inte är tillämplig på dessa.[70]

180. Av samtliga dessa skäl anser jag att ett föreläggande om att agera mot ett specifikt olagligt innehåll som syftar till att få en individualiserad överträdelse att upphöra eller att förhindra en sådan överträdelse inte omfattas av villkoren i artikel 3 i direktiv 2000/31, under förutsättning att föreläggandet inte begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster. Detta konstaterande ska ges en restriktiv innebörd för att inte äventyra den mekanism som har fastställts i denna artikel. Ett sådant föreläggande ska syfta till att avhjälpa en individualiserad överträdelse, dock utan att i övrigt påverka utövandet av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster. Till exempel kan den som ett föreläggande om att agera riktar sig till inte vara tvungen att ändra det sätt på vilket vederbörande organiserar sin verksamhet som sådan.

181. Frågan är hur sådana förelägganden om att agera, som inte begränsar den fria rörligheten för tjänster i den mening som avses i artikel 3.2 i direktiv 2000/31, förhåller sig till de förelägganden som avses i artikel 14.3 i direktivet.

182. Det ska påpekas att dessa två bestämmelser fyller olika funktioner.[71] I artikel 14.3 i direktiv 2000/31 hänvisas det dessutom uttryckligen till medlemsstaternas rättssystem och bestämmelsen tycks ge dem ett utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller utfärdandet av förelägganden. Jag skulle således inte gå så långt som att hävda att varje föreläggande som kan riktas till en tjänsteleverantör med hjälp av denna bestämmelse inte begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster. Däremot anser jag att syftet med alla dessa åtgärder är detsamma, nämligen att få en individualiserad överträdelse att upphöra eller att förhindra en sådan överträdelse genom att ta sikte på ett specifikt olagligt innehåll.

67 Dom av den 3 oktober 2019 (C-18/18, EU:C:2019:821).

68 Det ska preciseras att de lärdomar som kan dras av den domen kanske inte är avgörande. Den hänskjutande domstolen i det mål som föranledde den domen hade nämligen inte begärt en tolkning av artikel 3 i direktiv 2000/31. Vidare omformulerade EU-domstolen tolkningsfrågorna och undersökte direktivet i sin helhet. Domstolen skulle dessutom ha kunnat slå fast att det inte ankom på den att tolka denna bestämmelse eller att villkoren i artikel 3.4 i direktivet var uppfyllda.

69 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277, 2022, s. 1).

70 I skäl 38 i förordning 2022/2065 anges att ”[f]örelägganden om att agera mot olagligt innehåll och om att tillhandahålla information omfattas av de regler som säkerställer behörigheten för den medlemsstat där den mottagande tjänsteleverantören är etablerad och de regler som föreskriver eventuella undantag från denna behörighet i vissa fall, som anges i artikel 3 i [direktiv 2000/31], endast om villkoren i den artikeln är uppfyllda. Mot bakgrund av att dessa förelägganden [om att agera mot olagligt innehåll] är kopplade till specifika delar av olagligt innehåll respektive olaglig information, innebär de inte någon principiell inskränkning av friheten för leverantörer av förmedlingstjänster att tillhandahålla sina tjänster över gränserna när de riktar sig till leverantörer som är etablerade i en annan medlemsstat. Reglerna i artikel 3 i [detta direktiv] … är därför inte tillämpliga på dessa förelägganden.”

71 Se, i det avseendet, vad beträffar förhållandet mellan artikel 3 i direktiv 2000/31 och förordning 2022/2065, Husovec, M., Principles of the Digital Services Act, Cambridge University Press, 2024, s. 153, och Wilman, F., i Wilman, F., Kaleda, S.L., Loewenthal, P.J., The EU Digital Services Act. A Commentary, Oxford University Press, Oxford 2024, s. 56.

183. Mot denna bakgrund uppkommer nu frågan huruvida den aktuella nationella åtgärden begränsar den fria rörligheten för tjänster.

3) Det aktuella förbudet mot vidarespridning

184. Det ska erinras om att det framgår av min bedömning att ett föreläggande om att agera mot ett specifikt olagligt innehåll som syftar till att få en individualiserad överträdelse att upphöra eller att förhindra en sådan överträdelse inte får medföra en begränsning av den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster.[72]

185. I förevarande fall är varken den information om vägkontroller som har tillhandahållits av användarna av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering eller den omständigheten att dessa användare har tillhandahållit denna information olaglig i sig. Det är däremot olagligt att en leverantör av denna tjänst sprider denna information vidare i strid med ett förbud som har utfärdats av behörig myndighet och denna olaglighet tycks uppstå när den berörda leverantören har delgetts föreläggandet.[73] Det aktuella förbudet mot vidarespridning tar således inte sikte på ett specifikt olagligt innehåll och syftar inte heller till att få en individualiserad överträdelse att upphöra eller att förhindra en sådan överträdelse, men kan leda till att den som förbudet riktar sig till begår en sådan överträdelse om vederbörande bryter mot förbudet.

186. Detta förbud uppvisar således inte kännetecknen för ett föreläggande om att agera mot ett specifikt olagligt innehåll, som syftar till att få en individualiserad överträdelse att upphöra eller att förhindra en sådan överträdelse, och som inte begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster.

e) Vidtagandet av åtgärder avseende en bestämd tjänst

187. Det framgår av artikel 3.4 i direktiv 2000/31 att en åtgärd, genom vilken en medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig får avvika från artikel 3.2 i direktivet, ska avse ”någon av informationssamhällets tjänster”. I domen Google Ireland m.fl.[74] klargjorde EU-domstolen att generella och abstrakta åtgärder som avser en i allmänna ordalag beskriven kategori av bestämda tjänster bland informationssamhällets tjänster och som utan åtskillnad är tillämpliga på alla leverantörer av denna kategori av tjänster inte omfattas av begreppet ”åtgärder som vidtas mot en bestämd tjänst bland informationssamhällets tjänster”.

188. Även om det aktuella förbudet mot vidarespridning får verkningar för en leverantör av en kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering redan då den berörda leverantören delges förbudet, tycks en behörig förvaltningsmyndighet utfärda enbart ett förbud mot vidarespridning i fråga om den vägkontroll som myndigheten inte vill ska omfattas av alla dessa tjänster.

72 Se punkt 180 i detta förslag till avgörande.

73 I det avseendet tycks den franska regeringen, i sina skriftliga yttranden, antyda att information om en viss vägkontroll ”förklaras olaglig” innan ett föreläggande om att inte sprida informationen vidare utfärdas. En genomläsning av artiklarna L. 130-11 och R. 130–11 i trafiklagen tyder emellertid på att en förvaltningsmyndighet får förbjuda vidarespridning av information om en berörd vägkontroll och att vidarespridningen blir olaglig först när den aktuella leverantören delges föreläggandet. Under alla omständigheter hör denna frågeställning till tolkningen av nationell rätt, som endast den hänskjutande domstolen är behörig att bedöma.

74 Punkt 60.

189. För det första kräver artikel R. 130-12 i trafiklagen att information om förbud mot vidarespridning ska lämnas till leverantörerna genom ett informationssystem. Det följer av denna bestämmelse att den underrättelse som därigenom sker gäller som delgivning av beslutet om förbud.

190. För det andra anges det två gånger i artikel L. 130-11 i trafiklagen att genom ett förbud mot vidarespridning förbjuder en behörig förvaltningsmyndighet varje leverantör av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering att sprida vidare information och uppgifter om en vägkontroll. Vidare gjorde Coyote System gällande vid förhandlingen att den behöriga myndigheten inte bara kan ta sikte på vissa leverantörer.

191. Jag vill i det avseendet påpeka att även om det aktuella förbudet mot vidarespridning tycks vara tillämpligt på alla leverantörer av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering,[75] avsåg emellertid domen Google Ireland m.fl. åtgärder som inte bara var tillämpliga utan åtskillnad på en i allmänna ordalag beskriven kategori av bestämda tjänster bland informationssamhällets tjänster, utan som även var generella och abstrakta. Det aktuella förbudet mot vidarespridning är inte tillämpligt på hypotetiska och ständigt återkommande situationer, utan på en bestämd vägkontroll. Det går därför inte att jämföra med en sådan generell och abstrakt lagstiftning som var i fråga i den domen.

192. I detta sammanhang slog även EU-domstolen fast, i domen Google Ireland m.fl.,[76] att generella och abstrakta åtgärder inte kan utgöra sådan åtgärder för undantag som avses i artikel 3.4 i direktiv 2000/31, bland annat på grund av att om en medlemsstat mot vilken tjänsterna riktar sig tillåts att vidta sådana åtgärder, skulle det inkräkta på ursprungsmedlemsstatens lagstiftningsbefogenhet och leda till att tjänsteleverantörerna omfattades både av lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten och av lagstiftningen i den eller de medlemsstater mot vilka tjänsterna riktar sig. Vidtagandet av en åtgärd som är tillämplig på ett bestämt fall tycks dock inte få en sådan verkan, eftersom den snarare avser behörigheter och beslutsbefogenheter för medlemsstaternas domstolar och andra myndigheter.

193. Vidare är det riktigt, såsom EU-domstolen påpekade i domen Google Ireland m.fl.,[77] att artikel 3.4 b i direktiv 2000/31 ålägger en medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig att begära att ursprungsmedlemsstaten ska vidta åtgärder avseende informationssamhällets tjänster och att denna bestämmelse förutsätter att den medlemsstat till vilken en sådan begäran är riktad kan identifieras innan en åtgärd vidtas med stöd av artikel 3.4 i direktivet, så att den medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig kan fullgöra denna skyldighet. Det framgår dock av artikel 3.4 b i direktivet, jämförd med skäl 26 i detta, att de åtgärder som krävs för att avslöja och åtala brottsliga gärningar inte omfattas av denna skyldighet. Vidare följer det av artikel 3.5 i samma direktiv att en medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster riktar sig kan i brådskande fall göra undantag från de processuella villkor som anges i artikel 3.4 b i direktivet och i efterhand anmäla en åtgärd till kommissionen och till en tjänsteleverantörs ursprungsmedlemsstat. Detta bekräftar tolkningen att vissa åtgärder kan fungera som en åtgärd för undantag även när det, innan åtgärderna vidtas, inte är möjligt att uppfylla de processuella villkoren i artikel 3.4 b i direktiv 2000/31, under förutsättning att dessa åtgärder uppfyller de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 a i direktivet.

75 Det ska påpekas, för det första, att det aktuella förbudet mot vidarespridning får verkningar för de leverantör som underrättas om förbudet, och, för det andra, att det i beslutet om hänskjutande inte anges hur förteckningen över de leverantörer som underrättats om ett förbud upprättas.

76 Punkt 49.

77 Punkt 35.

194. I förevarande fall, och med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning, tycks det aktuella förbudet mot vidarespridning kunna kvalificeras som en åtgärd som ”vidtas med avseende på någon av informationssamhällets tjänster” i den mening som avses i artikel 3.4 i direktiv 2000/31.

f) Slutsats i denna del

195. Det framgår av min bedömning, för det första, att det aktuella förbudet mot vidarespridning inte är uteslutet från det samordnade området med hänsyn till de mål som förbudet eftersträvar, [78] för det andra, att detta förbud begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster [79] och, för det tredje, att förbudet, med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning, kan fungera som en åtgärd genom vilken en medlemsstat kan begränsa den fria rörligheten för tjänster under förutsättning att det uppfyller de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 i direktiv 2000/31. [80]

196. Av alla de skäl som jag just har angett ska den andra frågan besvaras så, att artikel 3 i direktiv 2000/31 inte utgör hinder för ett förbud mot vidarespridning av meddelanden och uppgifter från användarna av en kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering som en medlemsstat mot vilken dessa tjänster riktar sig avser att ålägga även leverantörer av dessa tjänster som är etablerade i andra medlemsstater, under förutsättning att detta förbud uppfyller de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 eller, i förekommande fall, i artikel 3.5 i direktivet.

3. Den tredje frågan

a) Inledande anmärkningar

197. Den tredje frågan avser tolkningen av artikel 15 i direktiv 2000/31 och syftar till att avgöra huruvida förbudet mot att ålägga en allmän övervakningsskyldighet, vilket föreskrivs i nämnda bestämmelse, utgör hinder för tillämpningen av det aktuella förbudet mot vidarespridning.

198. I det avseendet avser samtliga ovanstående överväganden hur mekanismen för den inre marknaden för informationssamhällets tjänster, som har fastställts i artikel 3 i direktivet, fungerar.

199. Utöver frågeställningen om på vilka villkor medlemsstaterna får rikta förelägganden till leverantörer av informationssamhällets tjänster i gränsöverskridande situationer, innehåller direktiv 2000/31 bestämmelser som kan påverka ramarna för sådana förelägganden. Till dessa bestämmelser hör artiklarna 14 och 15 i direktivet.

200. De berörda bestämmelserna är tillämpliga bland annat när en medlemsstat vill rikta ett föreläggande till vissa tjänsteleverantörer som är etablerade i andra medlemsstater. I det fallet sker prövningen av huruvida befogenheten att utfärda detta föreläggande är förenlig med direktiv 2000/31 i två steg: prövningen enligt artikel 3.2 och 3.4 i direktivet, och därefter prövningen enligt artiklarna 14 och 15 i direktivet.

78 Se punkt 165 i detta förslag till avgörande.

79 Se punkt 186 i detta förslag till avgörande.

80 Se punkt 194 i detta förslag till avgörande.

201. Det ska påpekas att artikel 15 i direktiv 2000/31, såsom framgår av dess lydelse, är relevant endast om leverantören av informationssamhällets tjänster omfattas av tillämpningsområdet för artiklarna 12–14 i direktivet.

202. Eftersom den hänskjutande domstolen har bett EU-domstolen att tolka även artikel 15 i direktiv 2000/31 och eftersom denna artikel är tillämplig på tillhandahållandet av de tjänster som avses bland annat i artikel 14 i direktivet, skulle det kunna anses att den hänskjutande domstolen har utgått från antagandet att de tjänster som omfattas av tillämpningsområdet för de nationella bestämmelser som har angripits vid nämnda domstol utgör värdtjänster. Eftersom detta antagande diskuterades under förhandlingen, ska jag emellertid att ägna några anmärkningar åt detta.

b) En elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering

1) Inledande anmärkningar

203. De nationella bestämmelser som är i fråga avser leverantörer av elektroniska kör- och navigeringstjänster genom geolokalisering.

204. Även om det inte preciseras i begäran om förhandsavgörande vad en sådan tjänst består i, går det av lydelsen i dessa nationella bestämmelser att utläsa hur tjänsten fungerar. Dessutom har parterna avgett vissa yttranden som rör de praktiska aspekterna av hur dessa tjänster fungerar. En annan svårighet avser det faktum att dessa yttranden tycks, åtminstone delvis, inte avse definitionen av begreppet ”elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering”, som används i fransk rätt, utan den tjänst som tillhandahålls av bolaget Coyote System och liknande tjänster.

205. Jag kommer likväl att stödja mig på alla dessa yttranden för att fastställa utgångspunkten för nedanstående bedömning. Det står nämligen klart att bolaget Coyote System är leverantör av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering i den mening som avses i fransk rätt. En bedömning som tar hänsyn till kännetecknen för den tjänst som bolaget tillhandahåller kommer följaktligen att avse åtminstone en del av tillämpningsområdet för de bestämmelser som har angripits vid den hänskjutande domstolen.

206. Under alla omständigheter ankommer det på den hänskjutande domstolen att tolka nationell rätt och att fastställa tillämpningsområdet för de aktuella nationella bestämmelserna. Det ankommer även på nämnda domstol att, mot bakgrund av de preciseringar som EU-domstolen ger, kontrollera huruvida en leverantör av denna tjänst omfattas av tillämpningsområdet för artikel 14.1 i direktiv 2000/31.

2) Utgångspunkten för min bedömning

207. En av de väsentliga funktionerna hos en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering tycks vara att ge föraren information om trafikförhållandena och rapportering av andra trafikhändelser som har inträffat på den resväg som föraren har valt eller i det område som vederbörande befinner sig vid en viss tidpunkt. Vägkontroller som genomförs av myndigheterna hör till sådana händelser.

208. Artikel L. 130-11 i trafiklagen förutsätter att en sådan tjänst, åtminstone delvis, förses med meddelanden och uppgifter som lämnats av vissa användare, vilka sprids vidare av leverantören av denna tjänst till samtliga användare.

209. Som Coyote System har förklarat i sina skriftliga yttranden och vid förhandlingen kan användaren av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering i praktiken trycka på en ikon som motsvarar en förutbestämd kategori av trafikhändelser för att rapportera en händelse och sin position och låta denna rapportering åtföljas av ett personligt meddelande eller ett foto.

210. Denna rapportering sprids omedelbart och automatiskt till alla användare som därefter kan, om de anser att den är felaktig, anmäla detta fel genom att trycka på en ikon avsedd för detta ändamål. Om flera användare anmäler ett fel, tas den aktuella rapporteringen bort.

211. Coyote System har även, beträffande visningen av rapporterade händelser, preciserat att funktionen hos bolagets tjänst grundar sig på en algoritm som hanterar dessa rapporteringar för att bland annat samla de som överlappar varandra och ta bort dem vars trovärdighet har ifrågasatts i tillräcklig grad av användargruppen. Vad beträffar rapporteringar från användarna, utövar däremot leverantörerna inte någon kontroll över innehållet i dessa och sprider dem i oförändrat skick vidare till användarna.

212. Även om den mekanism som ligger till grund för funktionen hos alla andra elektroniska kör- och navigeringstjänster genom geolokalisering i princip skiljer sig från Coyote Systems mekanism, tycks funktionen hos alla dessa tjänster vara avhängig av behandlingen av en avsevärd mängd information som lämnats av användarna, vilket kräver en automatiserad mekanism.

213. Efter dessa påpekanden ska jag först undersöka huruvida en kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering består av ”lagring av information som tillhandahållits av tjänstemottagaren” i den mening som avses i artikel 14.1 i direktiv 2000/31 (avsnitt 3), och därefter fastställa huruvida en leverantör av en sådan tjänst är en ”tjänstelevererande mellanhand” i den mening som lagstiftaren har avsett inom ramen för avsnitt 4 i kapitel II i direktivet (avsnitt 4).

3) Begreppet värdtjänst

214. Artikel 14.1 i direktiv 2000/31 avser tillhandahållande av värdtjänster, det vill säga informationssamhällets tjänster som består av lagring av information som tillhandahållits av en användare av tjänsten på dennes begäran.

215. En sådan tjänst kan även omfatta spridning av denna information till allmänheten på begäran av en användare. Det följer nämligen av fast rättspraxis att leverantören av en plattform för sociala nätverk på internet som lagrar sådan information som användarna har lämnat [81] och leverantören av en videodelningsplattform [82] i vart fall principiellt utgör leverantörer av värdtjänster, i den mening som avses i artikel 14 i direktiv 2000/31. EU-domstolen har även slagit fast att en söktjänst utgör en värdtjänst, i den mån som leverantören av denna tjänst vidarebefordrar information från tjänstemottagaren i ett kommunikationsnät som är tillgängligt för

[81] Se dom av den 16 februari 2012, SABAM (C-360/10, EU:C:2012:85, punkt 27), och dom av den 3 oktober 2019, Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:821, punkt 22).

[82] Se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, YouTube och Cyando (C-682/18 och C-683/18, EU:C:2021:503, punkt 104), och dom av den 26 april 2022, Polen/parlamentet och rådet (C-401/19, EU:C:2022:297, punkt 28).

internetanvändarna och lagrar, det vill säga sparar på sin server, vissa uppgifter som annonsören valt. [83] Unionslagstiftaren har valt en sådan vid definition av värdtjänst inom ramen för förordning 2022/2065. [84]

216. Frågan är således huruvida elektroniska kör- och navigeringstjänster genom geolokalisering utgör tjänster vars föremål motsvarar den beskrivning som jag nyss har angett.

217. Till skillnad från information som lämnas till plattformar för sociala nätverk på internet och videodelningsplattformar, lämnas information om trafikförhållandena till en leverantör av elektroniska tjänster inte för att lagras och spridas i oförändrat skick, utan för att försörja den reservoar av information som står till denna leverantörs förfogande och som är föremål för en algoritmisk behandling. Denna behandling gör det möjligt att skapa en unik bild, som så exakt som möjligt skildrar trafikförhållandena i ett visst område. Leverantören skickar därefter resultatet av dessa åtgärder till användarna för att i realtid ge dem information om trafikförhållandena i det område där de befinner sig.

218. Med undantag av den inledande rapporteringen av en händelse, sprids följaktligen den information som lämnats av en användare inte till samtliga användare, genom den aktuella tjänsten, i den form som användaren har lämnat denna information. Denna tjänst skapar dessutom ett nytt ”lager av information” på grundval av den information som lämnats av användarna, och det är beviljandet av tillgång till detta lager som utgör det huvudsakliga syftet med tjänsten.

219. För att återgå till den inledande rapporteringen av en händelse, är det riktigt att denna tycks omedelbart och automatiskt spridas till samtliga användare av den aktuella tjänsten.

220. Inom ramen för en värdtjänst i den mening som avses i artikel 14 i direktiv 2000/31, sker förfarandena för lagring och spridning på begäran av en användare, vilket förutsätter att användaren inleder processerna och behåller en viss kontroll över dessa förfaranden.

221. Det ska i det avseendet framhållas att funktionen i Coyote Systems tjänst grundar sig på en algoritm som tar bort de rapporteringar vars trovärdighet har ifrågasatts i tillräcklig grad av användargruppen. Resultatet av de förfaranden som utförs av denna algoritm ersätter således beslutet av den användare som ingav den inledande rapporteringen i syfte att sprida denna. Även om det är riktigt att det i användarvillkoren för tjänsten kan föreskrivas att de rapporteringar som har bestritts kan tas bort, ändrar inte detta det faktum att förfarandena för lagring och spridning, som inleddes på begäran av en användare, avbryts av resultatet av den algoritmiska behandlingen av all den information som leverantören har erhållit.

[83] Dom av den 23 mars 2010, Google France och Google (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punkt 111).

[84] Genom att rätta till denna definition som inte är anpassad till dagens utmaningar, särskilde unionslagstiftaren, inom denna breda kategori av värdtjänster, en underkategori bestående av tjänster som tillhandahålls av onlineplattformar, vilka inte bara består av lagring av information som tillhandahålls av användarna, utan även spridning av denna information till allmänheten. Enligt förordning 2022/2065 är leverantörerna av dessa plattformar, i vart fall principiellt, föremål för ytterligare specifika skyldigheter. Se även skäl 13 i nämnda förordning.

222. Slutligen tycks samma behandling tillämpas på de rapporteringar som åtföljs av ett personligt meddelande eller ett foto som Coyote System har nämnt. Dessa sprids nämligen omedelbart och automatiskt och de andra användarna kan bekräfta eller bestrida deras riktighet. Alla dessa meddelanden genomgår en algoritmisk behandling och endast resultatet av dessa förfaranden kommer att överföras till användarna genom tjänsten. [85]

223. Av detta följer att en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering inte består i lagring och spridning i oförändrat skick, genom denna tjänst, av information som hartillhandahållits av användarna, utan består i att det på grundval av denna information skapas ett nytt lager av information som ger användarna en unik bild som, i realtid och så exakt som möjligt, skildrar trafikförhållandena i det område där de befinner sig.

224. I det avseendet föreskrivs det i artikel 14.2 i direktiv 2000/31 att artikel 14.1 inte är tillämplig om tjänstemottagaren handlar under tjänsteleverantörens ledning eller överinseende. Artikel 14.1 i direktivet borde inte heller vara tillämplig om tjänsteleverantören underrättar användarna om ett gytter av information som har lämnats till leverantören men som när de väl har grupperats inte längre går att känna igen i detta gytter. En kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering omfattas således inte av tillämpningsområdet för artikel 14.1 i direktivet.

225. Jag ska dock fortsätta min bedömning för det fall EU-domstolen inte skulle följa mitt förslag och slå fast att en kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering kan utgöra en värdtjänst i den mening som avses i artikel 14 i direktiv 2000/31. För att denna bestämmelse ska anses vara tillämplig på den lagring som leverantören av någon av informationssamhällets tjänster utför krävs att leverantörens verksamhet begränsar sig till den som bedrivs av en ”tjänstelevererande mellanhand” i den mening som lagstiftaren har avsett i avsnitt 4 i detta direktiv. [86]

4) Ställningen som värdtjänstleverantör

226. Det framgår av artikel 14.1 i direktiv 2000/31, jämförd med skäl 42 i direktivet, att för att leverantören av någon av informationssamhällets tjänster ska omfattas av tillämpningsområdet för denna bestämmelse, måste leverantörens verksamhet vara av rent teknisk, automatisk och passiv natur, vilket innebär att tjänsteleverantören varken har kännedom om eller kontroll över vidarebefordrad eller lagrad information.

227. Vid den prövning som görs för att avgöra huruvida en leverantörs verksamhet är av sådan natur, spelar graden av engagemang hos denna leverantör vid fastställandet av hur den information som har tillhandahållits ska presenteras och vid ”kurateringen” av innehållet en viktig roll.

228. EU-domstolen slog nämligen fast i domen L’Oréal m.fl., som avsåg en näringsidkare som drev en elektronisk marknadsplats, [87] att enbart den omständigheten att en näringsidkare lagrar försäljningserbjudandena på sin server, fastställer villkoren för sin tjänst, uppbär betalning för denna och ger allmänna upplysningar till sina kunder, inte kan innebära att näringsidkaren ska nekas de undantag från ansvar som fastställts i direktiv 2000/31. Om näringsidkaren däremot lämnat hjälp som bland annat bestått i att optimera presentationen av de aktuella

85 I det avseendet kan det inte uteslutas att en komponent i denna tjänst som består i överföring av meddelanden mellan användarna utgör en värdtjänst. Frågan om denna kommunikationsfunktion har dock inte väckts i förevarande fall.

86 Se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 mars 2010, Google France och Google (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punkt 112).

87 Se dom av den 12 juli 2011 (C-324/09, EU:C:2011:474, punkterna 115 och 116).

försäljningserbjudandena eller att göra reklam för erbjudandena, ska vederbörande inte anses ha haft en neutral ställning mellan den berörda försäljningskunden och de potentiella köparna, utan ha utövat en aktiv roll som kan ge honom kännedom om eller kontroll över uppgifter som rör dessa erbjudanden.

229. Den omständigheten att en tjänsteleverantör upprättar en struktur för den allmänna presentationen av information som lagrats på begäran av användarna innebär inte att vederbörande har kännedom om eller kontroll över innehållet i denna information. Den omständigheten att en leverantör av en kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering i förväg fastställer de kategorier av trafikhändelser som användarna kan välja för att rapportera en händelse betyder följaktligen inte att denna leverantör utövar en aktiv roll som kan ge vederbörande kännedom om eller kontroll över uppgifterna om denna rapportering. Beslutet att knyta en rapportering till en specifik kategori fattas nämligen av användaren av tjänsten och det val som användaren gör kanske inte korrekt återspeglar de aktuella trafikförhållandena.

230. Den inledande rapporteringen av en trafikhändelse sprids sedan omedelbart och automatiskt till samtliga användare. I det skedet gör tjänsteleverantören inte någon kontroll av riktigheten i denna rapportering och spridningen av denna kräver inte någon åtgärd från leverantörens sida.

231. En bedömning inriktad på de inledande rapporteringarna ger dock en ofullständig bild av den aktuella tjänsten. Den information som tillhandahållits av användarna sprids inte i oförändrat skick, utan genomgår en algoritmisk behandling för att ge en unik bild som skildrar trafikförhållandena i ett bestämt område. [88]

232. Den fråga som uppstår är således följande: utövar leverantören av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering en aktiv roll som kan ge vederbörande kännedom om eller kontroll över innehållet i meddelanden, när leverantören har infört en algoritm för automatisk hantering av rapporteringar som interagerar med varandra, så att presentationen av alla dessa rapporteringar inom ramen för dennes tjänst är avhängig av hur denna algoritm fungerar? Oberoende av innehållet i de meddelanden och uppgifter som lämnas individuellt av varje användare av denna tjänst, bestäms nämligen slutresultatet av alla dessa meddelanden, som är tillgängliga för alla användare, av en algoritm som grupperar rapporteringarna eller tar bort dem.

233. Coyote System har gjort gällande att leverantören av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering inte kontrollerar rapporteringarna från användarna av denna tjänst: dessa rapporteringar sprids omedelbart och automatiskt till samtliga användare av tjänsten, utan ingripande av leverantören. Eventuella ändringar i registrerade rapporteringar, däribland borttagandet av dessa, sker genom ingripande av andra användare. Följaktligen är det så att användarna av tjänsten – för att återge bolagets formulering – ”skapar, inordnar, ändrar och tar bort rapporteringar från början till slut”.

234. Generaladvokaten Poiares Maduro konstaterade, i sitt förslag till avgörande i målen Google France och Google, [89] att den som tillhandahåller Googles sökmotor förblir neutral vad beträffar den information som den fungerar som värdtjänst för, eftersom resultaten av användarnas sökningar är ett resultat av automatiska algoritmer som använder objektiva kriterier för att få fram webbplatser som sannolikt är av intresse för internetanvändaren. Visningen av dessa webbplatser och i vilken ordning de ska visas beror enligt generaladvokaten på hur relevanta de

88 Se punkt 223 i detta förslag till avgörande.

89 C-236/08–C-238/08, EU:C:2009:569, punkt 144.

är för de inskrivna sökorden och inte på Googles intresse av eller relation till någon särskild webbplats. I domen Google France och Google[90] återgav EU-domstolen inte uttryckligen detta kriterium, utan den fokuserade på att den berörda tjänsteleverantörens verksamhet var av rent teknisk, automatisk och passiv natur. Domstolen påpekade bland annat att det faktum att det valda sökordet överensstämmer med det sökord som internetanvändaren skriver in inte i sig är tillräckligt för att anse att Google har kännedom om eller kontroll över de uppgifter som annonsörerna lägger in i systemet och som Google sparar på sin server.

235. Mer nyligen framhöll generaladvokaten Saugmandsgaard Øe, i sitt förslag till avgörande i målen YouTube och Cyando,[91] att en algoritm som införts för att säkerställa vissa funktioner på en plattform för delning av videoinspelningar, nämligen sök- och indexfunktioner samt funktionen med sökrekommendation, utförde en rent teknisk och automatisk behandling av information som lagrats av operatören av denna plattform, vilket gjorde att denne inte hade kontroll över innehållet i den lagrade informationen, men över villkoren för visning av denna information.

236. I domen YouTube och Cyando[92] slog vidare EU-domstolen fast, vad beträffar ett av de villkor som enligt artikel 14.1 i direktiv 2000/31 ska vara uppfyllt för att en tjänsteleverera nde mellanhand ska kunna undantas från ansvar, att den omständigheten att operatören av en plattform för delning av innehåll på internet gör en automatisk indexering av det innehåll som laddas upp på denna plattform, att nämnda plattform innehåller en sökfunktion och att den rekommenderar videoinspelningar med hänsyn till användarnas profil eller preferenser, inte räcker för att anse att det villkoret inte är uppfyllt. Som jag påpekade i mitt förslag till avgörande i målet Russmedia Digital och Inform Media Press,[93] kan den omständigheten än mindre medföra att en sådan operatör fråntas möjligheten att åberopa det undantag från ansvar som föreskrivs i den bestämmelsen. Frågan huruvida de villkor för undantag från ansvar som uppställs i artikel 14.1 a och b i direktiv 2000/31 är uppfyllda uppkommer nämligen endast om den berörda tjänsteleverantören kan betecknas som en ”värdtjänstleverantör som har en neutral roll” med avseende på den information som denne lagrar och i princip kan åberopa detta undantag.

237. Av detta drar jag slutsatsen att tjänsteleverantören inte kan förlora sin ställning som värdtjänstleverantör endast på grund av att vederbörande använder en algoritm som gör en automatisk indexering av det innehåll som har tillhandahållits av användarna och som rekommenderar användarna innehåll som kan intressera dem, dock utan att ta bort eller dölja annat innehåll.

238. En algoritmisk behandling av information som har tillhandahållits av användarna kan dock bestå i skapandet av en ny samling av information – snarare än i en kuratering av innehåll – där den information som har tillhandahållits av användarna inte längre går att känna igen. Detta är bland annat fallet när den aktuella tjänsten, såsom i förevarande fall, syftar till att ge en så exakt bild som möjligt av en del av verkligheten. I ett sådant fall kan leverantören av denna tjänst utöva en roll som ger vederbörande åtminstone kontroll över den information som har tillhandahållits av användarna. Om leverantören, genom programmeringen av sin algoritm, bestämmer graden av relevans hos all den information som har tillhandahållits av dess användare utifrån kriterier som, enligt denna leverantör, gör det möjligt att exakt skildra trafikförhållandena, ska det anses

90 Dom av den 23 mars 2010 (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punkterna 114 och 117).

91 Se förslag till avgörande av generaladvokaten Saugmandsgaard Øe i de förenade målen YouTube och Cyando (C-682/18 och C-683/18, EU:C:2020:586, punkterna 160 och 162).

92 Se dom av den 22 juni 2021 (C-682/18 och C-683/18, EU:C:2021:503, punkt 114).

93 C-492/23, EU:C:2025:68, punkt 53.

att leverantören utövar en sådan kontroll. Därigenom bestämmer leverantören kvantiteten och ”kvaliteten” på den information som krävs för att information ska bekräftas eller tas bort från systemet. Dessa kriterier kan dessutom avse inte enbart blotta mängden av samstämmig eller avvikande information om en viss trafikhändelse, utan även bland annat bedömningen utvecklingen av en användares tillförlitlighet och den information som vederbörande tillhandahåller.

239. Även om den algoritm som används av leverantören av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering är inriktad på information som överförts av alla dess användare, hör programmeringen av denna till leverantörens ansvarsområde och ger följaktligen denne möjlighet att utöva kontroll över den information som överförs eller lagras. Nämnda leverantör kan därför inte åberopa artikel 14 i direktiv 2000/31.

240. Med beaktande av den slutsats som jag har dragit av bedömningen av artikel 14 i direktiv 2000/31 och den omständigheten att artikel 15 i direktivet endast är tillämplig på tillhandahållandet av de tjänster som avses i bland annat den förstnämnda bestämmelsen, ska det anses att den sistnämnda bestämmelsen inte är relevant vid prövningen av huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning är förenligt med nämnda direktiv. För fullständighetens skull ska jag likväl pröva den tredje frågan, för det fall EU-domstolen inte delar min bedömning av artikel 14 i direktivet.

c) Artikel 15 i direktiv 2000/31

241. Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 15 i direktiv 2000/31 utgör hinder för att leverantörer av elektroniska kör- och navigeringstjänster genom geolokalisering åläggs en skyldighet att, inom ramen för denna tjänst, tillfälligtvis inte sprida vidare vissa kategorier av meddelanden eller uppgifter utan att tjänsteleverantören tar reda på deras innehåll.

242. För att besvara denna fråga ska det fastställas huruvida ett förbud mot vidarespridning, som en leverantör har underrättats om, ålägger denne skyldigheter som är begränsade till ett specifikt fall. Även om artikel 15.1 i direktiv 2000/31 förbjuder medlemsstaterna att ålägga värdtjänsteleverantörer en allmän skyldighet att övervaka den information som de överför eller lagrar, eller en allmän skyldighet att aktivt efterforska fakta eller omständigheter som kan tyda på olaglig verksamhet, framgår det av skäl 47 i direktivet att ett sådant förbud inte gäller övervakningsskyldigheter ”i ett speciellt fall”.

243. I det avseendet har EU-domstolen vid flera tillfällen slagit fast att åtgärder som består i att ålägga en tjänsteleverantör att, på egen bekostnad, inrätta system för filtrering som innebär en allmän och permanent övervakning för att förebygga varje framtida intrång i immateriella rättigheter, är oförenliga med artikel 15.1 i direktiv 2000/31.[94] Av detta följer att en skyldighet att övervaka varje framtida kränkning av en bestämd kategori av rättigheter inte alls är begränsad till ett speciellt fall, i den mening som unionslagstiftaren har avsett i skäl 47 i direktivet.

[94] Se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, YouTube och Cyando (C-682/18 och C-683/18, EU:C:2021:503, punkt 135 och där angiven rättspraxis).

244. Som jag påpekade i mitt förslag till avgörande i målet Glawischnig-Piesczek,[95] fann däremot domstolen, i domen L'Oréal m.fl.,[96] att en värdtjänstleverantör kan föreläggas att vidta åtgärder som bidrar bland annat till att förhindra att samma tjänstemottagare gör nya intrång av samma slag. Jag drog av detta slutsatsen att för att det ska kunna undvikas att resultatet blir en allmän skyldighet, måste en övervakningsskyldighet även uppfylla vissa andra krav. Närmare bestämt måste skyldigheten avse intrång av samma slag utförda av samma tjänstemottagare i samma rättigheter.[97] En övervakningsskyldighet avseende ett speciellt fall ska således begränsas bland annat med hänsyn till den information som en leverantör ska identifiera och därefter ta bort, eller som leverantören ska omöjliggöra åtkomsten till.

245. I linje med detta slog domstolen fast, i domen Glawischnig-Piesczek,[98] att ett föreläggande riktat till en leverantör av informationssamhällets tjänster om att radera exakta uppgifter i det innehåll som vederbörande lagrar i egenskap av värdtjänstleverantör, som innehåller identiska eller motsvarande meddelanden som dem som en nationell domstol har funnit vara ärekränkande i förhållande till en användare, avser ett speciellt fall. Domstolen underströk den omständigheten att detta föreläggande inte medförde någon skyldighet för värdtjänstleverantören att göra en självständig bedömning av det lagrade innehållet.[99] Domstolen fann att denna värdtjänstleverantör kunde begränsa sig till att kontrollera, genom automatiserade sökningar, om ett innehåll omfattade de uppgifter som angavs i föreläggandet, utan att leverantören själv behövde undersöka huruvida innehållet var ärekränkande, för det fall detta villkor inte var uppfyllt.

246. I mitt förslag till avgörande i målet Mc Fadden,[100] vilket avsåg en leverantör som tillhandahöll tillgång till ett kommunikationsnät i den mening som avses i artikel 12 i direktiv 2000/31, påpekade jag, med inspiration från direktivets förarbeten, att för att en övervakningsskyldighet ska kunna anses vara tillämplig i ett speciellt fall, krävs det bland annat att skyldigheten är begränsad även beträffande den tid som övervakningen ska pågå. Kravet på att övervakningsskyldigheter ska vara tidsbegränsade ligger också väl i linje med flera av domstolens domar[101] och domstolen tycks ha bekräftat denna tolkning i sin dom YouTube och Cyando,[102] genom att ange att artikel 15 i direktivet utgör hinder för att en värdtjänstleverantör åläggs att utföra en allmän och permanent övervakning.

247. Jag vill påpeka att alla de faktorer som sätter ramarna för en övervakningsskyldighet är inbördes beroende av varandra. För att besvara frågan huruvida ett föreläggande iakttar förbudet som föreskrivs i artikel 15 i direktiv 2000/31, ska det således göras en samlad bedömning av dessa förhållanden.

248. Det är mot bakgrund av dessa överväganden som det ska avgöras huruvida en leverantör, för att följa det aktuella förbudet mot vidarespridning, ska utföra en tillräckligt riktad övervakning, så till den grad att den är begränsad till ett speciellt fall.

95 C-18/18, EU:C:2019:458, punkt 42.

96 Dom av den 12 juli 2011 (C-324/09, EU:C:2011:474, punkt 144).

97 Se mitt förslag till avgörande i målet Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:458, punkt 45).

98 Dom av den 3 oktober 2019 (C-18/18, EU:C:2019:821).

99 Se dom av den 3 oktober 2019, Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:821, punkterna 45, 46 och 53).

100 C-484/14, EU:C:2016:170, punkt 132.

101 Se även mitt förslag till avgörande i målet Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:458, punkt 49).

102 Se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2021, YouTube och Cyando (C-682/18 och C-683/18, EU:C:2021:503, punkt 135).

249. Jag vill i det avseendet erinra om att det enligt fransk rätt ska ett beslut om förbud fattas för varje kontroll som den behöriga myndigheten inte vill ska omfattas av de elektroniska kör- och navigeringstjänsterna genom geolokalisering. Dessutom är skyldigheten som en leverantör åläggs genom ett förbud mot vidarespridning tidsbegränsad. Det framgår nämligen av artikel L 130-11 i trafiklagen att den längsta giltighetstiden för ett förbud fastställs på grundval av den aktuella vägkontrollens art och får under alla omständigheter inte överstiga 12 timmar. På samma sätt följer det av denna bestämmelse att ytan på det område som omfattas av förbudet varierar beroende på om det är fråga om tätortsbebyggelse eller ej, vilket gör att den skyldighet som åligger en leverantör också är rumsligt begränsad.

250. För att följa ett förbud mot vidarespridning är således en leverantör skyldig att inte överföra information som avser en väl avgränsad vägkontroll. Leverantören ska inte göra en självständig bedömning av alla de lagrade uppgifterna, men det ankommer på den, för att identifiera de uppgifter som omfattas av förbudet, att tillämpa de kriterier som preciseras i beslutet om förbud, genom vilka omfattningen av detta förbud begränsas materiellt, tidsmässigt och rumsligt.

251. Det framgår av dessa överväganden att det aktuella förbudet mot vidarespridning, med förbehåll för den prövning som det ankommer på den nationella domstolen att göra i förekommande fall, inte medför några skyldigheter som går utöver de skyldigheter som avser ett speciellt fall.

252. Denna bedömning påverkas inte av Coyote Systems påståenden om att ett förbud mot vidarespridning, i motsats till vad den nationella domstolen har uppgett, faktiskt tvingar leverantörerna att ta del av de meddelanden som överförts av användarna, för att avgöra huruvida innehållet i dessa omfattas av det undantag som föreskrivs i artikel L. 130–11 stycke II i trafiklagen, [103] och att välja ut vilka av dessa som kan spridas vidare till resten av användargruppen.

253. Nämnda bolag har nämligen bestritt den hänskjutande domstolens bedömningar, dock utan att förklara varför det inte automatiskt sker en filtrering och utan att leverantören först analyserar innehållet i meddelandena, i likhet med den lösning som nämndes i domen Glawischnig-Piesczek. [104] Som jag har påpekat [105] utgör vidare artikel 15 i direktiv 2000/31 inte något hinder för varje skyldighet i fråga om upptäckt eller filtrering. Denna bestämmelse förbjuder däremot varje form av generell övervakning, utan att ifrågasätta en skyldighet på detta område som avser ett speciellt fall.

254. Med beaktande av alla dessa omständigheter ska den tredje frågan besvaras så, att artikel 15 i direktiv 2000/31 inte utgör hinder för att leverantörer av elektroniska kör- och navigeringstjänster genom geolokalisering åläggs en skyldighet att, inom ramen för denna tjänst, inte sprida vidare vissa kategorier av meddelanden eller uppgifter, under förutsättning att dessa leverantörer, för att identifiera de meddelanden eller uppgifter som omfattas av detta förbud, inte är skyldiga att göra en självständig bedömning av all den lagrade informationen, utan i stället ska tillämpa de kriterier som preciseras i beslutet om förbud, genom vilka omfattningen av detta förbud begränsas materiellt, tidsmässigt och rumsligt.

[103] I artikel L. 130–11 stycke II föreskrivs att ”[f]örbudet som avses i stycke I i denna artikel är inte tillämpligt på de händelser eller förhållanden som föreskrivs i artikel 3 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 886/2013 av den 15 maj 2013 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/40/EU vad gäller data och förfaranden för kostnadsfritt tillhandahållande, när så är möjligt, av ett minimum av trafiksäkerhetsrelaterad universell trafikinformation för användare (EUT L 247, 2013, s. 6 [och rättelse i EUT L, 2025/90490])”. Denna bestämmelse innehåller en lista över tolv väder- eller trafikförhållanden (såsom djur, människor, hinder eller bråte på vägen) som kan påverka trafiksäkerheten i egentlig mening.

[104] Dom av den 3 oktober 2019, Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:821, punkt 46).

[105] Se punkt 245 i detta förslag till avgörande.

255. Utan att det påverkar ovanstående kompletterande anmärkningar avseende tolkningen av artikel 15 i direktiv 2000/31, vidhåller jag den ståndpunkt som jag har framfört i punkt 240 i förevarande förslag till avgörande om att den bestämmelsen inte är relevant vid prövningen av huruvida det aktuella förbudet mot vidarespridning är förenligt med nämnda direktiv.

VI. Förslag till avgörande

256. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen besvarar de tolkningsfrågor som ställts av Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen, Frankrike) på följande sätt:

I mål C-188/24:

1) Det samordnade området, såsom det definieras i artikel 2 led h i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden, omfattar den skyldighet som åligger utgivare av nätbaserade kommunikationstjänster att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till pornografiskt innehåll, trots att denna skyldighet inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet.

2) Skyldigheten att införa tekniska system för att förhindra att minderåriga får åtkomst till pornografiskt innehåll kan inte vara utesluten från det samordnade området, i den mening som avses i artikel 2 led h i nämnda direktiv, enbart på grund av att denna skyldighet utgör en nödvändig följd av generella och abstrakta straffrättsliga bestämmelser enligt vilka vissa handlingar utgör ett brott som kan leda till åtal, och vilka är tillämpliga utan åtskillnad på varje fysisk eller juridisk person.

3) Den omständigheten att vidtagandet av individuella åtgärder avseende en bestämd tjänst inte kan säkerställa ett skydd för de grundläggande rättigheter som garanteras i artiklarna 1 och 24 i stadgan och i artikel 8 i Europakonventionen gör det inte möjligt att avvika från den mekanism som har fastställts i artikel 3 i samma direktiv för att tillämpa en skyldighet som följer av generella och abstrakta bestämmelser på en kategori av tjänsteleverantörer.

I mål C-190/24:

1) Det samordnade området, såsom det definieras i artikel 2 led h i direktiv 2000/31, omfattar ett förbud för leverantörer av en elektronisk kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering att med hjälp av denna tjänst sprida vidare meddelanden eller uppgifter från användarna som kan göra det möjligt för andra användare att undvika vägkontroller, trots att detta förbud inte avser något av de områden som regleras av harmoniseringsbestämmelserna i kapitlen II och III i direktivet.

2) Artikel 3 i direktiv 2000/31 utgör inte hinder för ett förbud mot vidarespridning av meddelanden och uppgifter från användarna av en kör- och navigeringstjänst genom geolokalisering som en medlemsstat mot vilken dessa tjänster riktar sig avser att ålägga även leverantörer av dessa tjänster som är etablerade i andra medlemsstater, under förutsättning att detta förbud uppfyller de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 eller, i förekommande fall, i artikel 3.5 i direktivet.